

4)

PREDLAGATELJ: Peter Torkar, župan občine Gorje

POROČEVALEC: Boštjan Brezovnik, direktor Inštituta za lokalno samoupravo, javne službe in javno-zasebno partnerstvo

ODLOK O PREDMETU IN POGOJIH ZA PODELITEV KONCESIJE ZA GRADITEV ŽIČNIŠKIH NAPRAV NA SMUČIŠČU ZATRNIK V OBČINI GORJE, predlog– prva obravnava

Predlog sklepa:

Občinski svet Občine Gorje sprejme predlog Odloka o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za graditev žičniških naprav na smučišču Zatrnik v Občini Gorje.

Peter Torkar
Župan Občine Gorje

Občina Gorje
Zgornje Gorje 6b
4247 Zgornje Gorje

Številka: ...
Datum: ...

ZADEVA: **PREDLOG ODLOKA O PREDMETU IN POGOJIH ZA PODELITEV KONCESIJE ZA GRADITEV ŽIČNIŠKIH NAPRAV NA SMUČIŠČU ZATRNİK V OBČINI GORJE – PRVA OBRAVNAVA**

PРАВNA PODLAGA: 29. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSL-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE), 20., 21., 26., 27., 28. člen Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 200/20), 15. člen Statuta Občine Gorje (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 13/17), 66. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Gorje (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 13/17)

PREDLAGATELJ: Peter Torkar, župan

PRIPRAVLJAVCI: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
izr. prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik
izr. prof. dr. Franjo Mlinarič, univ. dipl. ekonomist

Občinska uprava Občine Gorje
Primož Tomše Zorč, mag. upr. ved, direktor občinske uprave

POROČEVALCI: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
izr. prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

Občinska uprava Občine Gorje
Primož Tomše Zorč, mag. upr. ved, direktor občinske uprave

OBRAZLOŽITEV:

1 Pravni temelj za sprejem odloka

Državni zbor RS je v letu 2003 sprejel Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14, 200/20), ki določa pogoje za graditev žičniških naprav (1. člen ZŽNPO). Uvodoma moramo opomniti, da je graditev žičniških naprav zaradi njihovega pomena in zaradi smotrne ter okolju prijazne rabe prostora za postavitev žičniške naprave, v javnem interesu (2. člen ZŽNPO).

V skladu z določili prvega odstavka 20. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ mora investitor za graditev žičniške naprave pridobiti koncesijo za graditev, s katero investitor pridobi pravico zgraditi in obratovati z žičniško napravo skladno s koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo. Kot določa prvi odstavek 21. člena navedenega zakona, koncesijo za vlečnico podeli občina, v kateri leži vlečnica. Če leži vlečnica v več občinah, podelijo koncesijo skupaj vse občine, v katerih leži vlečnica.

Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ v členih 23. do 25. ureja predhodni postopek, v okviru katerega je predpisano, da lahko pravna ali fizična oseba, ki želi graditi žičniško napravo, pri pristojnem organu koncedenta vloži vlogo o zainteresiranosti. V navedeni vlogi mora vlagateljica oz. vlagatelj navesti predvideno lokacijo žičniške naprave, njene tehnične značilnosti in zmogljivosti, namen uporabe in način obratovanja in vse druge podatke, iz katerih je mogoče ugotoviti utemeljenost načrtovane graditve žičniške naprave (23. člen ZŽNPO). Koncedent na lastno pobudo ali na podlagi vloge o zainteresiranosti oceni potrebo po žičniški napravi. Zadostna potreba po žičniški napravi obstoji:

- če je za načrtovano napravo izkazan javni interes iz 2. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/,
- če je lokacija primerna za predvideno postavitev naprave in njeno rabo,
- če sta lokacija in zmogljivost žičniške naprave ustrezni,
- če obstoječa ali predvidena turistična opremljenost območja, kjer se načrtuje postavitev naprave, oziroma dovolj gosta poselitev območja omogočajo zadostno izrabo zmogljivosti naprave,
- če je načrtovana naprava ustrezno dostopna in je zagotovljeno ustrezno število parkirnih mest.

Po potrebi pridobi koncedent ustrezne študije in analize, na podlagi katerih oceni potrebo po žičniški napravi. Pristojni organ lokalne skupnosti, skladno s pristojnostjo iz 21. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, odloči o potrebi po žičniški napravi z odločbo. Če se odločba izda na podlagi vloge o zainteresiranosti, jo mora organ lokalne skupnosti izdati najkasneje v treh mesecih od dneva, ko je vložena popolna vloga (24. člen ZŽNPO).

Na tem mestu moramo opomniti, da v primeru neposredne podelitve koncesije, v skladu z drugim odstavkom 28. člena in prvim odstavkom 29. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, predhodni postopek ugotavljanja utemeljenosti gradnje žičniške naprave na podlagi 23. in 24. člena zakona, ni obvezen.

Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ v 26. členu določa, da je koncesijski akt odlok občine, ki je pristojna za podelitev koncesije. Če je za podelitev koncesije pristojnih več lokalnih skupnosti, sprejmejo koncesijski akt tako, da ga v enakem besedilu sprejmejo sveti vseh lokalnih skupnosti. Koncesijski akt lahko pristojni organ koncedenta sprejme šele po uveljavitvi prostorskega akta, ki omogoča umestitev žičniške naprave v prostor. Poleg vsebine, ki jo določa zakon, ki ureja gospodarske javne službe, lahko koncesijski akt vsebuje tudi pravice in obveznosti koncesionarja v zvezi z ureditvijo smučarskih prog ali drugih rekreacijskih oziroma turističnih površin ali objektov, vključno z njihovimi pomožnimi objekti in napravami (npr. naprave za zasneževanje in podobno). Trajanje koncesije se določi v koncesijskem aktu. Če tako določa koncesijski akt, se lahko rok koncesije podaljša največ za polovico prvotnega roka koncesije. Koncesijski akt določi vsebino vloge za pridobitev koncesije, način podelitve koncesije in določi organ, ki vodi postopek podelitve koncesije ter izda akt o izbiri koncesionarja. Če v skupnem aktu, ki ga sprejme več občin, ni določen organ, ki vodi postopek in izda akt o izbiri koncesionarja, je to pristojni organ občine, v kateri je spodnja postaja žičniške naprave (27. člen ZŽNPO).

Koncesija za graditev žičniške naprave se podeli na podlagi javnega razpisa. Brez objave javnega razpisa pa se podeli koncesija za graditev žičniške naprave, ki je prometno povezana z že obstoječo žičniško napravo ali napravami, ali v primeru, da bodo uporabniki te žičniške naprave uporabljali smučišče oziroma druge rekreacijske površine oziroma objekte, ki jih je uredil koncesionar že obstoječih žičniških naprav (28. člen ZŽNPO). V navedenem primeru se koncesija podeli koncesionarju že obstoječih žičniških naprav na podlagi njegove vloge za pridobitev koncesije, razen če je takih koncesionarjev več. V tem primeru se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa. Vlogo za pridobitev koncesije mora koncesionar obstoječih naprav vložiti v roku, določenem v koncesijskem aktu. Če pristojni organ vlogo koncesionarja obstoječih naprav v skladu z zakonom zavrne ali zavrne, kakor tudi če koncesionar obstoječih naprav v roku, določenem v aktu o izbiri (določitvi) koncesionarja ne sklene koncesijske pogodbe, se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa (29. člen ZŽNPO).

Ob navedenem moramo opomniti še na posebne določbe Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ o koncesijskem razmerju. V skladu z določili 30. člena mora koncesionar po prenehanju koncesijskega razmerja odstraniti žičniško napravo in vse objekte, ki jo sestavljajo, razen če ni v koncesijskem aktu ali koncesijski pogodbi drugače določeno. Način in pogoji odstranitve žičniške naprave se podrobneje uredijo v koncesijskem aktu in koncesijski pogodbi. V koncesijski pogodbi se določi tudi način zavarovanja te koncesionarjeve obveznosti.

Poleg razlogov iz katerih se lahko odvzame koncesija po zakonu, ki ureja gospodarske javne službe (t.j. Zakonu o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN, 57/11 – ORZGJS40)), se lahko koncesija za graditev žičniške naprave odvzame tudi v primeru, da je v skladu z Zakonom o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ ugotovljena na isti lokaciji potreba po daljši žičniški napravi ali napravi z večjo zmogljivostjo, koncesionar obstoječe žičniške naprave pa ne pridobi koncesije za tako večjo oziroma zmogljivejšo napravo v roku, določenem v koncesijskem aktu. Pogoji za odvzem koncesije se določijo v koncesijskem aktu. Glede pravnih posledic je ta odvzem izenačen s pravnimi posledicami odvzema, ko je v javnem interesu, da se dejavnost preneha izvajati kot koncesionirana gospodarska javna služba (31. člen ZŽNPO).

Ob navedenem Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ ureja prenehanje koncesije za graditev žičniške naprave v primeru stečajnega koncesionarja. V skladu z določili 32. člena koncesija za graditev žičniške naprave preneha z dnem, ko po zakonu nastanejo pravne posledice začetka stečajnega postopka. Žičniške naprave ne postanejo del stečajne mase koncesionarja, ampak postanejo z dnem prenehanja koncesijskega razmerja last koncedenta. O obsegu žičniške naprave, ki se izloči odloči pristojni organ koncedenta z odločbo v upravnem postopku. Pristojni organ koncedenta lahko odloči, da žičniške naprave ostanejo v celoti ali delno del stečajne mase, če to ni v nasprotju z javnim interesom, kateremu so namenjene.

Če v koncesijski pogodbi ni določeno, da žičniške naprave, ki so predmet izločitve, po prenehanju koncesije preidejo v last koncedenta, je koncedent dolžan v stečajno maso vplačati celotno vrednost objektov in naprav koncesije, zmanjšano za morebitne terjatve, ki jih ima do koncesionarja (npr. stroške odstranitve žičniške naprave). Če pa je v koncesijski pogodbi določeno, da žičniške naprave, ki so predmet izločitve, po prenehanju preidejo v last koncedenta bodisi brezplačno bodisi za določeno ceno (odkupna cena), je koncedent dolžan v stečajno maso vplačati tolikšen delež vrednosti žičniških naprav, kolikor je še preostalo časa od prenehanja koncesije zaradi uvedbe stečaja do poteka roka koncesije primerjavi s celotnim rokom koncesije, povečan za odkupno ceno in

zmanjššan za morebitne terjatve, ki jih ima do koncesionarja (npr. stroške odstranitve žičniške naprave). Za določitev vrednosti objektov in naprav koncesije se uporabljajo pravila, ki veljajo za določitev vrednosti nepremičnin v postopku razlastitve.

Če koncedent odgovarja za obveznosti koncesionarja v zvezi s koncesijo, lahko zadrži do končne razdelitve stečajne mase del ali celotno plačilo objektov in naprav koncesije v stečajno maso, če je mogoče pričakovati, da bo moral poravnati koncesionarjeve obveznosti. O višini in roku plačila objektov in naprav koncesije ter o zadržanju dela tega plačila odloči stečajni senat.

2 Ocena stanja na področju, ki ga odlok ureja

V skladu z določili prvega in drugega odstavka 73. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku /ZTNP-1/ (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C, 60/17, 0 82/20) je bilo smučišče Zatrnik v Občini Gorje določeno kot obstoječe smučišče, katerega meje in obseg je na podlagi občinskih prostorskih aktov, ki so veljali na dan uveljavitve Zakona o Triglavskem narodnem parku /ZTNP-1/, in gradbenih ter uporabnih dovoljenj, s sklepom št. 35602-12/2015 z dne 22.4.2016 ugotovilo Ministrstvo za okolje in prostor. Z navedenim sklepom so opredeljene tudi žičniške naprave smučišča Zatrnik, in sicer se na smučišču nahajajo štiri vlečnice: vlečnica Zatrnik, vlečnica Hotunjski vrh ter vlečnici Plana 1 in Plana 2.

V zvezi z navedenim moramo opomniti, da je, v skladu z določili 30. točke prvega odstavka 13. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku /ZTNP-1/, na območju narodnega parka prepovedano graditi objekte na obstoječih smučiščih, razen smučarskih prog, žičniških naprav in stavb žičniških naprav ter izvajanja vzdrževalnih del.

3 Utemeljitev javnega interesa za graditev žičniških naprav

V skladu z določili 2. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ je graditev žičniških naprav zaradi njihovega pomena za pospeševanje razvoja turizma in rekreativnih dejavnosti, za gospodarski in splošni družbeni razvoj manj razvitih in demografsko ogroženih območij in zaradi smotrne ter okolju prijazne rabe prostora za postavitev žičniške naprave, v javnem interesu.

Novi trendi in koncepti v turizmu (še posebej po COVID-u), spremenjeni gospodarski pogoji in pravno okolje zahtevajo temeljito presojo javnega interesa in neto koristi zadevne investicije, da bi zagotovili:

- vsebinsko usklajitev s strateškimi cilji države, regije in občine,
- aktualno in podrobnejšo analizo stanja v športno-rekreativnem turizmu,
- uresničljivo idejno rešitev za poslovni model manjšega družinskega gorskega centra,
- osnovo za aktivno iskanje potencialnih investitorjev.

3.1 Predpostavke in omejitve

Pričujoče presoje in ocene temeljijo na javno dostopnih podatkih ter podatkih in informacijah, ki jih je zagotovila Občina Gorje oz. smo jih pripravljavci samostojno pridobili iz navedenih virov. Oblikovanje ocen temelji na običajnih metodah ekonomskega napovedovanja ter spoznanjih najboljše prakse. Vsaka ocena ima razloženo podatkovno osnovo in metodologijo, ki je vodila do končne ocene. Pri tem smo uporabljali najbolj prominentne in aktualne virov, ki so zbrani na koncu obrazložitve. Utemeljitev javnega interesa predstavlja strokovno osnovo za odločanje Občinskega sveta Občine Gorje o utemeljitvi javnega interesa za izgradnjo žičniških naprav na smučišču Zatrnik.

Pričujoče ocene so pripravljene na osnovi relevantnih dostopnih podatkov in metod skupaj z njihovimi prednostmi in slabostmi. Le-te so skupaj s predpostavkami in omejitvami temelj utemeljitve ter s tem njegovih vrednostnih ocen. Spremembe zasnov delovanja, organiziranosti in/ali poslovnih modelov lahko privedejo do popolnoma drugačnih vrednosti, zato v tem delu avtorji študije ne prevzemajo odgovornosti za posledice, saj se lahko v prihodnosti dogodijo dogodki in se uresničijo tveganja, ki lahko vplivajo na prihodnje delovanje zadevne investicije ter na splošne ekonomske razmere. Zato je nemogoče prevzemati odgovornost za takšne nepredvidene dogodke. To dejstvo morajo bralci upoštevati pri uporabi rezultatov in mnenj iz tega dokumenta.

Prav tako se morajo uporabniki tega dokumenta zavedati dejstva, da tukaj zbrani izsledki, ocene, mnenja in predlogi ne predstavljajo odločitve za ali proti katerikoli poslovni, pravni oz. politični odločitvi, zato avtorji ne prevzemajo odgovornosti za morebitne pozitivne ali negativne posledice, ki bi nastale. Zaradi spreminjajočega se gospodarskega okolja in regulatornih okvirov ter negotove gospodarske situacije, se pri ocenah osredotočamo na najbolj verjeten scenarij in konzervativno izhodišče. Konzervativno izhodišče pomeni, da v ocenah vedno uporabimo najbolj vsebinsko in časovno primerljive osnove, ki jih prilagajamo samo, če imamo za to posebne dokaze (argumente iz okolja, dokazljive trende itd.). Naše ocene so pripravljene na predpostavki izvedbe zadevnega investicijskega načrta v obstoječih pravnih in ekonomskih razmerah ter obstoječih pričakovanih bodočega razvoja okolja.

Avtorji tudi izjavljamo, da smo pri svojem delu popolnoma neodvisni od posameznikov, interesnih skupin, podjetij in političnih strank, ki bi lahko imeli posreden ali neposreden interes v pričujoči zadevi. Prav tako nas niti pogoji sprejetega naročila za pripravo ekonomske presoje javnega interesa niti pogodbeni vrednost ne zavezuje k vnaprej določenim rezultatom.

3.2 Institucionalni okvir

Ekonomska presoja javnega interesa in koristi na osnovi slovenskega pravnega sistema je zahteven proces, ker pojem javnega interesa ni nedvoumno definiran v sistemu pravnih norm niti v smislu ekonomskih ciljev.

Povezavo med pravnim in ekonomskim pojmovanjem javnega interesa in posledično koristi smo poskušali vzpostaviti s pomočjo definicij sodne prakse, ki so predstavljene v nadaljevanju.

Pravne temelje določanja relevantnih parametrov javnega interesa in koristi smo v nadaljevanju nadgradili z razvojnimi oz. strateškimi dokumenti Vlade Republike Slovenije ter z ekonomskimi metodami za ocenjevanje učinkov investicij v turistični dejavnosti. Pri presoji ekonomskih posledic proučevane investicije si pomagamo tudi z vsebino Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/04, 27/16).

3.2.1 Povzetek pravne ureditve

S pomočjo kratkega pregleda relevantne zakonodaje oblikujemo solidno pravno-ekonomsko osnovo za ekonomsko presojo javnega interesa oz. javne koristi. Pri tem velja imeti v mislih navedbo Upravnega sodišča Republike Slovenije (2013), ki je v 9. točki sodbe v zvezi z NC Planica zapisalo: *»Pojem javne koristi ni mogoče opredeliti z enoznačno definicijo. Gre za vrednostno odprt pravno nedoločen pojem, ki ga sodoloča ekonomsko, socialno in politično stanje družbe.«*

3.2.1.1 Zakon o javno-zasebnem partnerstvu /ZJZP/

Zakon o javno-zasebnem partnerstvu /ZJZP/ (Uradni list RS, št. 127/06) ureja namen in načela zasebnega vlaganja v javne projekte in/ali javnega sofinanciranja zasebnih projektov, ki so v javnem interesu. Toda v 19. točki 5. člena Zakona o javno-zasebnem partnerstvu /ZJZP/ lahko med opredelitvami izrazov preberemo le sledeče: *»javni interes«* je z zakonom ali na njegovi podlagi izdanim predpisom določena splošna korist, ki se ugotovi z odločitvijo iz 11. člena Zakona o javno-zasebnem partnerstvu /ZJZP/.

3.2.1.2 Zakon o Triglavskem narodnem parku /ZTNP-1/

Zakon o Triglavskem narodnem parku /ZTNP-1/ (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C, 60/17, 82/20) med drugim ureja pravila ravnanja in varstvene režime, način upravljanja narodnega parka, sodelovanja javnosti in prebivalcev narodnega parka pri upravljanju narodnega parka, trajnostne razvojne usmeritve v narodnem parku in na območjih samoupravnih lokalnih skupnosti v narodnem parku ter način njihovega izvajanja, financiranje, nadzor, sankcije in druga ravnanja.

Posledično Zakon o Triglavskem narodnem parku /ZTNP-1/ natančno definira vrste gospodarskih in drugih dejavnosti, njihov obseg, uporabo dopustnih tehnologij, okoljskih posegov itd., ki na jasn način definirajo poslovni model na smučišču Zatnik.

3.2.1.3 Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ŽŽNPO/

Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ŽŽNPO/ (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14, 200/20) v svojem 2. členu utemeljuje javni interes posebej za primer graditve žičniških naprav: *»Graditev žičniških naprav je zaradi njihovega pomena za pospeševanje razvoja turizma in rekreativnih dejavnosti, za gospodarski in splošni družbeni razvoj manj razvitih in demografsko ogroženih območjih in zaradi smotne ter okolju prijazne rabe prostora za postavitev žičniške naprave, v javnem interesu.«*

Nadalje zakon v III. poglavju opredeljuje pogoje za koncesijo za graditev žičniške naprave. Celoten postopek za pridobitev koncesije pa je natančno opisan v posebnem priložniku za Podeljevanje koncesij na podlagi Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (MP, 2005).

V prej omenjenem Priložniku (MP, 2005) poglavje 4.2.4 določa, da je graditev žičniških naprav v javnem interesu zaradi:

- njihovega pomena za pospeševanje razvoja turizma in rekreativnih dejavnosti,
- gospodarskega in splošnega družbenega razvoja manj razvitih in demografsko ogroženih območjih in
- smotne ter okolju prijazne rabe prostora za postavitev žičniške naprave.

3.2.1.4 Občinski prostorski načrt Občine Gorje

Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Gorje (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 12/14, 19/15 – popr., 59/15 – obvezna razlaga) (v nadaljnjem besedilu: OPN Občine Gorje) je najboljšo izhodišče za razumevanje javnega interesa Občine Gorje, saj je Zatrnik omenjen kar 18 krat. Takrat še opuščeno rekreacijsko središče in smučišče Zatrnik je navedeno že v 9. členu med značilnostmi gospodarstva in razvojnimi trendi, kot privlačna lokacija. V 20. členu OPN Občine Gorje je rekreacijsko središče in smučišče Zatrnik omenjeno med prednostnimi področji za razvoj poselitve in drugih dejavnosti (na prvem mestu, sledijo pa Fužine v dolini Radovne ter Vintgar). Isti člen tudi nedvoumno definira njegovo namembnost »... kjer je poleg smučišča dolgoročno načrtovan razvoj celoletnih športno-rekreacijskih dejavnosti v naravi in razvoj gostinskih dejavnosti«. Nadalje 38. člen identificira opuščeno rekreacijsko središče in smučišče Zatrnik med pomembnimi območji celovite prenove v občini, 47. člen pa natančneje določa turistično-rekreativne dejavnosti in dolgoročno usmeritev v nadgradnjo obstoječe turistične infrastrukture.

Iz sprejetega OPN Občine Gorje (142. člen) tudi izhaja, da je dopustno samo vzdrževanje in rekonstrukcija obstoječih objektov ter dozidava objektov v tlorisni velikosti največ 20 % obstoječega objekta. Okolico objektov je treba oblikovno sanirati in krajinsko urediti v skladu s pogoji pristojnih organov za varstvo kulturne dediščine in ohranjanje narave. Možnosti širitve gostinske dejavnosti in gradnje novih objektov se rešuje in presoja v okviru DPN, ki ga za območje rekreacijskega središča in smučišča Zatrnik določa zakon o narodnem parku.

Območje rekreacijskega središča in smučišča Zatrnik se bo na podlagi zakona, ki ureja območje Triglavskega narodnega parka, celovito urejalo z državnim prostorskim načrtom. Natančna meja območja bo določena s sklepom ministra, pristojnega za ohranjanje narave. Do uveljavitve državnega prostorskega načrta niso dovoljeni novi posegi v naravo.

3.3 Strategija razvoja Slovenije 2030 in Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma

3.3.1 Strategija razvoja Slovenije 2030

Pričujoča študija zahteva tudi presojo usklajenosti z razvojnimi dokumenti zaradi utemeljitve javne koristi. Pri njenem oblikovanju izhajamo iz prednostnih področij in razvojnih ciljev, ki jih oblikuje EU in Vlada RS, da bi celostno presodili njeno dolgoročno upravičenost.

Iz evropskih dokumentov lahko razberemo pet glavnih razvojnih ciljev do 2030 (Vlada RS, 2021):

- »pametnejša Evropa« (inovativno in pametno gospodarsko preoblikovanje);
- »bolj zelena, nizkoogljična Evropa« (vključno z energetskega prehodom, krožnim gospodarstvom, prilagajanjem podnebnim spremembam in obvladovanjem tveganj);
- »bolj povezana Evropa« (mobilnost in povezanost z informacijsko komunikacijsko tehnologijo);
- »bolj socialna Evropa« (evropski steber socialnih pravic in podpora za zdravstveno varstvo);
- »Evropa bliže državljanom« (trajnostni razvoj mestnih, podeželskih in obalnih območij ter lokalne pobude).

Zadevna razvojna izhodišča je lažje razumeti v nacionalnem okvirju »Strategije razvoja Slovenije 2030«, ki podpira realizacijo razvojnih ciljev EU ter istočasno bistveno bolj konkretizira razvojne ideje glede na danosti v slovenskem prostoru.

Osrednji cilj Strategije razvoja Slovenije 2030 je zagotoviti kakovostno življenje za vse, ki se bo uresničeval z uravnoteženim gospodarskim, družbenim in okoljskim razvojem. Strateške usmeritve države za doseganje kakovostnega življenja so:

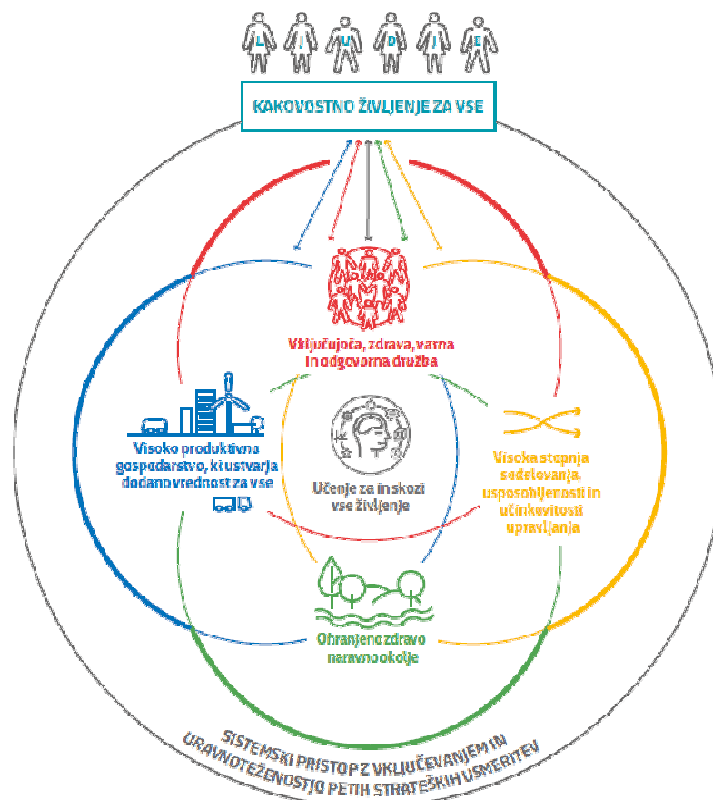
- vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba,
- učenje za in skozi vse življenje,
- visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse,
- ohranjeno zdravo naravno okolje,
- visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

Strateške usmeritve se bodo uresničevale v okviru dvanajstih razvojnih ciljev, kjer se na prvem mestu izpostavlja »Zdravo in aktivno življenje« ter na petem mestu gospodarsko stabilnost. Zdravje in gospodarska stabilnost sta namreč med pomembnejšimi pogoji za doseganje visokega življenjskega standarda in kakovosti življenja. Trajnostni razvoj mora biti uravnotežen in s tem odpornejši na gospodarske pretrse ter omogočati visoko vključenost prebivalstva v ustvarjanje in delitev ob upoštevanju okoljskih vidikov. Vključujoča rast pa predvideva tudi regionalno enakomernost razvoja.

Med relevantnimi iniciativami v okviru razvojnega cilja gospodarske stabilnosti velja izpostaviti predvsem zavezo, da se bo s krepitvijo funkcionalnih regij kot razvojnih in gospodarskih celot ter s spodbujanjem razvoja, ki bo temeljil

na izkoriščanju razvojnih zmožnosti, prometni povezanosti ter izboljšanju funkcionalnih povezav med mesti kot razvojnimi poli.

Slika 1: Strategija razvoja Slovenije 2030

Vir: Vlada RS (2017)

Na osnovi petih strateških usmeritev je bilo na državni ravni smiselno oblikovanih 12 razvojnih ciljev, ki se bodo uresničevali na različnih področjih. S tem je bila oblikovana podlaga za oblikovanje prednostnih nalog in ukrepov Vlade RS, nosilcev regionalnega razvoja, lokalnih skupnosti in drugih deležnikov.

Slika 2: Povezovanje razvojnih ciljev s strateškimi usmeritvami

Kakovost življenja za vse	Vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba	Visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse	Učenje za in skozi vse življenje	Ohranjeno zdravo naravno okolje	Visoka stopnja socialnega, uspešnejše in učinkovitejši upravljanja
Cilj 1: Zdravo in aktivno življenje	●		●	●	
Cilj 2: Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo	●	●	●		
Cilj 3: Dostojno življenje za vse	●				●
Cilj 4: Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete	●		●		
Cilj 5: Gospodarska stabilnost		●			●
Cilj 6: Konkurenčen in družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor		●	●		●
Cilj 7: Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta	●	●	●		
Cilj 8: Nizkoogljično krožno gospodarstvo	●	●	●	●	
Cilj 9: Trajnostno upravljanje naravnih virov	●	●		●	
Cilj 10: Zaupanja vreden pravni sistem	●	●			●
Cilj 11: Varna in globalno odgovorna Slovenija	●	●		●	●
Cilj 12: Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve		●	●		●

Vir: Vlada RS (2017)

3.3.2 Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma

Vlada Republike Slovenije je 5. oktobra 2017 potrdila Strategijo trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021. Gre za strateški časovni horizont, ki se očitno izteka. Toda njeno temeljno poslanstvo in vizija odlično odražata dolgoročne aspiracije, ki jih bodo upoštevali sledeči strateški dokumenti in uresničevali isti deležniki. Sam model trajnostnega razvoja turizma je v istem dokumentu začrtan do let 2025.

Poslanstvo slovenskega turističnega sektorja (MGRT, 2017):

- dolgoročno trajnostno z vplivom na rast in zaposlovanje (blaginja),
- vključevanje poslovnih nalog in interesov malih in srednjih podjetij, velikih turističnih in ne-turističnih podjetij v slovenski turistični trg,
- prizadevanje za povečanje prepoznavnosti in celostne podobe Slovenije v svetu.

Vizija pa temelji na tržno usmerjenih ključnih elementih (MGRT, 2017):

- Zelena butična:
 - Poudarek na slovenski zeleni izkušnji v vseh fazah potrošnikovega potovanja.
 - Visoka kakovost doživetij za obiskovalce.
 - Občutek butičnosti v času počitnikovanja v Sloveniji.
- Globalna destinacija:
 - Globalno prepoznavna turistična ponudba in doživetja.
 - Visoka vrednost tržne znamke – državne in turistične.
- Za zahtevnega obiskovalca:
 - Turisti z izbranim okusom – razpoznavnost edinstvenosti doživetij – zelena, aktivna, zdrava.
 - Zahtevnejši gostje, ki iščejo raznolike in zadovoljujoče izkušnje, drugačne od masovnega turizma in ne-trajnostnih konceptov.
- Ki išče raznolika in aktivna doživetja:
 - Raznolika doživetja: od pasivnega sproščanja, umirjenega raziskovanja, ogledovanja turističnih znamenitosti do aktivnih počitnic, adrenalinskih izzivov in premikanja osebnotnih meja.
- Ki išče mir:
 - Občutek notranjega miru in obujeno počitniško zadovoljstvo.
 - Poudarek na mirnem okolju – dih jemajoči razgledi, kulise, ohranjena narava in kulturne lepote, gorski vrhovi, jezera, reke, obala ipd.
 - Poudarek na varnem okolju.
- Ki išče osebne koristi:
 - S preživljanjem počitnic v Sloveniji obiskovalec občuti koristi na osebni ravni: zadovoljstvo, izpolnitev, samospoznanje, navdih, sprostitvev, dobro počutje in učenje ter nova spoznanja.

Scenarij pospešenega trajnostnega razvoja turizma do 2021 je imel tudi jasno zastavljene cilje, ki se vsebinsko ne bodo bistveno spreminjali, ampak predvsem pospešeno dosegali oz. izboljševali. V nadaljevanju dodajamo še informacije o doseganju posameznih ciljev, ki temeljijo na evalvaciji zastavljene strategije do konca leta 2019 oz. dve leti pred njenim zaključkom.

Tabela 1: Uresničevanje ciljev Strategije razvoja turizma 2017-2021

Cilji Strategije 2017-2021	Realizacija do konca leta 2019
1. Prilivi iz naslova izvoza potovanj: 3,7 do 4 milijarde EUR,	Cilj uresničen na ravni 74% spodnje meje razpona
2. 5–5,5 milijona turističnih obiskov,	Cilj presežen za 25% spodnje ravni razpona
3. 16–18 milijonov nočitev,	Cilj uresničen na ravni 99% spodnje ravni razpona
4. Povprečna dolžina bivanja 3,1–3,4 dneva,	Cilj uresničen na ravni 82% spodnje ravni razpona
5. 18.000 do 22.000 novih turističnih sob, od tega v hotelskem sektorju 8.500 prenovljenih in 6.500 novih,	Cilje uresničen nominalno in strukturno dosežen le na ravni 57% spodnje ravni razpona
6. Povečanje zaposlovanja za polni delovni čas v turističnem sektorju na 12.000 zaposlenih.	Cilje uresničen na ravni 92%

Vir: MGRT (2021)

Model trajnostne rasti slovenskega turizma 2021-2025 posebej definira 4 vsebinsko zaokrožene makro destinacije, ki zahtevajo prilagojene strateške pristope.

- Alpska Slovenija,
- Mediteranska Slovenija,
- Termalna Panonska Slovenija,
- Osrednja Slovenija & Ljubljana.

Slika 3: Turistične makro destinacije v Sloveniji

Vir: MGRT (2017).

Makro destinacija Alpska Slovenija je identificirana s pomočjo sledečih aspektov (MGRT, 2017):

- Karakter: Slikovit in celoletni aktivni alpski utrip.
- Scenarij: Alpski vrhovi, izjemni razgledi, reke, jezera in doline, pohodniške in kolesarske poti, smučišča in infrastruktura, ki nudi osnovo za celoletne aktivne počitnice in doživetja v naravi.
- Leitmotiv: Sončne Alpe

Zraven tega Strategija natančno definira turistične produkte kot nosilne in podporne, da bi zagotovili ustrezno pozicioniranje in ekonomske učinke ter temu primerno usmerjali prihodnje zasebne investicije in javne razvojne sklade (sledеča slika).

Slika 2: Turistični produkti – Alpska Slovenija

PRODUKTI	
Nosilni produkti	Sekundarni/podporni produkti
POČITNICE V GORAH (celoletne poletne ali zimske aktivne počitnice v gorah za pare in družine: doživetja narave, aktivnosti, wellness in sprostitvev)	
OUTDOOR (celoletni aktivni športi v naravi, kot so kolesarjenje, pohodništvo, vodni športi, zračni športi, smučanje itd. – poudarek na določeni outdoor aktivnosti kot vodilnemu motivu prihoda)	GASTRONOMIJA DOŽIVETJA NARAVE KULTURA
ŠPORTNI TURIZEM (celoletni produkt za športne ekipe na pripravah, športni dogodki in športna prvenstva evropskega ali svetovnega formata)	TURIZEM NA PODEŽELJU KROŽNA POTOVANJA
POSLOVNA SREČANJA & DOGODKI (celoletni poslovni turizem – poslovni gostje na konferencah, srečanjih, motivacijskih srečanjih in razstavah, skupaj s podpornimi dogodki, ki privabijo večdnevne goste)	IGRALNIŠTVO

Vir: MGRT (2017).

Razvoj ponudbe in dvig kakovosti turističnih produktov je trajna naloga. Pri tem so ključna znanja in spretnosti turističnih managerjev ter njihovih sodelavcev, kakor tudi dinamika povpraševanja, ki lahko zagotovi stabilna delovna mesta in razvoj kariere v turizmu. Zaradi redkosti prej omenjenih človeških resursov in skrbi za trajnostni razvoj turizma, je še posebej pomembno razumevanje matrike vpliva izbranega portfelja turističnih produktov na prihodke ter na celotno podobo destinacije.

Slika 4: Prednostna razvrstitev produktov glede na vpliv na prihodke in celotno podobo

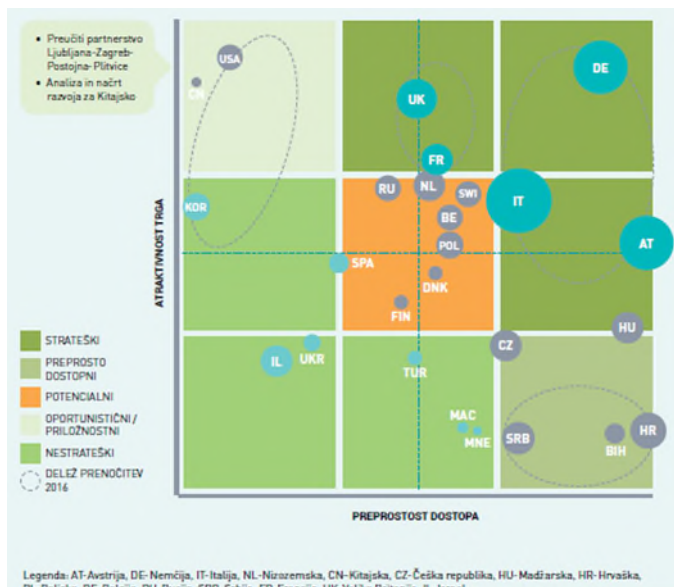
Vir: MGRT (2017).

Iz zgornje slike je mogoče razbrati, da obstaja za izvedbo investicije v smučišče Zatrnik izjemno visok pozitiven potencial, saj imajo prav »Počitnice v gorah & Outdoor« zelo visok vpliv na celotno podobo, istočasno lahko zagotavlja visoke prihodke.

V sklepnih fazi je potrebno turistične produkte z visoko dodano vrednostjo (kot so počitnice v gorah & outdoor) ustrezno predstaviti zainteresiranim in dovolj premožnim potrošnikom, ki bodo zagotavljali trajno učinkovito povpraševanje. Pri tem Študija MGRT (2017) ustrezno izhaja iz podatkov o bruto domačem proizvodu na prebivalca

ter njene rasti, pretekle potrošnje tujih obiskovalcev in obsega njihovih prihodov. Na teh osnovah je nastala spodnja matrica, ki pomaga pri učinkovitem angažiranju marketinških in prodajnih aktivnosti za doseg kar najboljših ekonomskih izidov.

Slika 5: Prednostni trgi glede na atraktivnost trga in dostopnost

Vir: MGRT (2017).

Iz zgornje slike tako razberemo, da so zaradi svoje dostopnosti in atraktivnosti najpomembnejši primarni trgi v Avstriji, Nemčiji in Italiji. Takoj za njimi sta Velika Britanija in Francija. Obstajajo še številni potencialni trgi v sredini matrice, ki pa zaradi svoje raznolikosti zahtevajo posebne pristope.

3.3 Povzetek gospodarskih razmer

Jesenska napoved gospodarskih gibanj (UMAR, 2021) kaže, da smo v Sloveniji in v EU pretežno uspeli spremeniti grozečo zdravstveno in gospodarsko krizo v nov razvojni impulz, kar v nadaljevanju navajamo v nekaj glavnih ugotovitvah oz. napovedi UMAR (2021):

- Pandemija Covid-19 je v kombinaciji s strogimi omejitvenimi ukrepi prizadela gospodarsko aktivnost v letu 2020. Ukrepi za omejitev njenih negativnih posledic za prebivalstvo in gospodarstvo pa so preprečili večji padec aktivnosti in omogočili njeno hitrejše okrevanje. Brez ukrepov evropskih organov in Vlade RS se ocenjuje, da bi gospodarska aktivnost v letu 2020 bila lahko vsaj 4 odstotne točke nižja.
- Gospodarska aktivnost v evrskem območju je v prvi polovici leta okrevala nad pričakovani (6,1 % medletno, desežonirano), po napovedih mednarodnih institucij pa se bo rast nadaljevala tudi v prihodnje. Po pričakovanih bosta ob nadaljnji podpori javnofinančne in monetarne politike glavni gonili rasti zasebna potrošnja in naložbe (Mehanizem za okrevanje in odpornost). Gospodarski učinki pandemije so v državah članicah evrskega območja zelo neenakomerni in hitrost okrevanja se med njimi precej razlikuje, kar je posledica razvoja epidemije in razlik v strukturi gospodarstev.
- V Jesenski napovedi UMAR za letos predvideva 6,1-odstotno rast BDP, ki se bo naslednje leto umirila na 4,7 %, leta 2023 pa bo znašala 3,3 %. Ostale storitve in zasebna potrošnja, ki jih je epidemija bolj prizadela, pa bodo večinoma svojo pred-krizno raven dosegle naslednje leto, z izjemo storitev povezanih s turizmom, kjer bo ta raven dosežena kasneje.
- Razmere na trgu dela se po poslabšanju v lanskem letu letos izboljšujejo in se bodo še naprej izboljševale tudi v prihodnjih dveh letih, povečale pa se bodo omejitve, povezane z razpoložljivostjo delovne sile. Za leto 2021 UMAR pričakuje 0,8-odstotno rast zaposlenosti in 11-odstotno zmanjšanje povprečnega števila brezposelnih, ki bo le še 2 % večje kot leta 2019. V prihodnjih dveh letih naj bi se okrevanje na trgu dela postopno nadaljevalo.
- Cene življenjskih potrebščin, ki so se lani znižale, bodo letos in v naslednjih dveh letih ob predvidenem gospodarskem okrevanju postopno rasle proti dvema odstotkoma. Inflacija se bo naslednje leto povečala na 2 %, na kar bo poleg visokega prenosa iz letošnjega leta v povezavi z nadaljnjim okrevanjem vplivala predvsem rast cen storitev, ki bo pomembno prispevala k inflaciji tudi leta 2023. Višje cene ne-energetskih surovin se bodo prelivale v končne cene v daljšem časovnem obdobju.
- Največje tveganje za uresničitev napovedi je še naprej povezano z epidemičnimi razmerami v Sloveniji in naših najpomembnejših trgovinskih partnericah; pomembno je tudi, da se bodo ukrepi za blaženje posledic

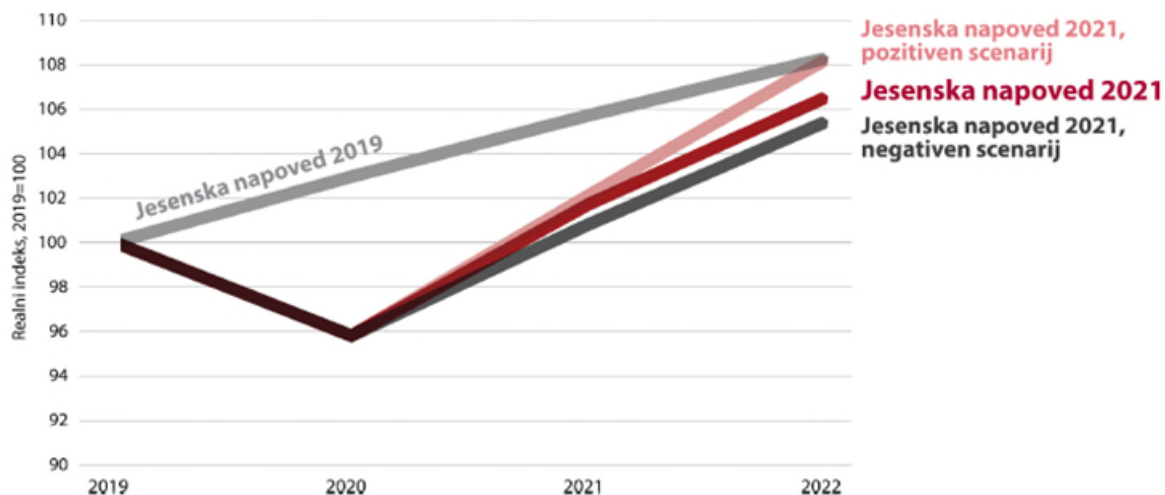
epidemije preišljeno prilagajali epidemičnim in gospodarskim razmeram. Pozitivno tveganje je tudi višja svetovna gospodarska rast, ki bi imela večji pozitiven vpliv tudi na rast v EU. Prav tako bosta ključni hitrost in učinkovitost črpanja sredstev iz novega večletnega finančnega okvira in finančnega svežnja za okrevanje in odpornost v Sloveniji in naših glavnih trgovinskih partnericah ter ciljna usmerjenost teh virov v reševanje glavnih razvojnih izzivov.

Tabela 2: Ključni elementi Jesenske napovedi UMAR

	2020	Jesenska napoved (september 2021)		
		2021	2022	2023
BRUTO DOMAČI PROIZVOD				
BDP, realna rast v %	-4,2	6,1	4,7	3,3
Izvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	-8,7	10,9	8,2	5,6
Uvoz proizvodov in storitev, realna rast v %	-9,6	12,6	8,8	5,8
Zasebna potrošnja, realna rast v %	-6,6	5,6	6,0	3,1
Državna potrošnja, realna rast v %	4,2	1,8	1,5	1,0
Bruto investicije v osnovna sredstva, realna rast v %	-8,2	10,0	8,0	6,0
ZAPOSLENOST IN PRODUKTIVNOST				
Št. registriranih brezposelnih, povprečje leta, v tisoč	85,0	75,4	67,8	65,0
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	8,7	7,7	6,9	6,6
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili v %	5,0	4,7	4,3	4,2
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega), realna rast v %	-3,7	5,3	3,1	2,1
CENE IN EFEKTIVNI TEČAJ				
Inflacija (dec./dec.), v %	-1,1	2,5	1,9	2,0
Inflacija (povprečje leta), v %	-0,1	1,4	2,0	1,9
Realni efektivni tečaj – deflator stroški dela na enoto proizvoda	3,5	0,1	-1,7	-0,5
PREDPOSTAVKE				
Tuje povpraševanje (uvoz trgovinskih partneric), realna rast v %	-8,9	9,2	6,8	4,1
BDP v evrskem območju, realna rast v %	-6,3	5,1	4,4	2,1
Cena nafte Brent v USD / sodček	41,8	68,1	67,3	64,0
Cene neenergetskih surovin v USD, rast	3,6	35,0	-1,0	-7,0
Razmerje USD za 1 EUR	1,141	1,193	1,180	1,180

Vir: UMAR (2021)

Slika 6: Scenariji doseganja pred-kriznega nivoja gospodarske aktivnosti

Vir: UMAR (2021)

3.4 Analiza stanja v Občini Gorje

3.4.1 Makrolokacija

Gorje ali gorjanski kot pojmuje skupino vasi in zaselkov, oddaljenih kakih 5 kilometrov od Bleda v smeri proti Pokljuki, dolini Radovne in Mežakli. Gorjansko območje sega od roba blejskega kota v nadmorski višini 603 m do malega Triglava 2700 m nadmorske višine. Nahaja se v neposredni bližini Bleda. Nudi raznolike prometne povezave: mednarodno letališče na Brniku (46 km), športno letališča Lesce, železniška postaja na Bledu, avtocesta (A2) ter druge ceste. Površina Občine Gorje meri 116 km². Smučišče Zatrnik je od Ljubljane oddaljen 65 km in 204 km od Zagreba in 81 km od Celovca. Na izjemno makro lokacijo Slovenije in s tem Občine Gorje kaže tudi dejstvo, da so vse najpomembnejše evropske prestolnice oddaljene največ 1.000 km.

Slika 7: Dostopnost preko dveh evropskih transportnih koridorjev

Vir: Investslovenia.org

3.4.2 Mikrolokacija

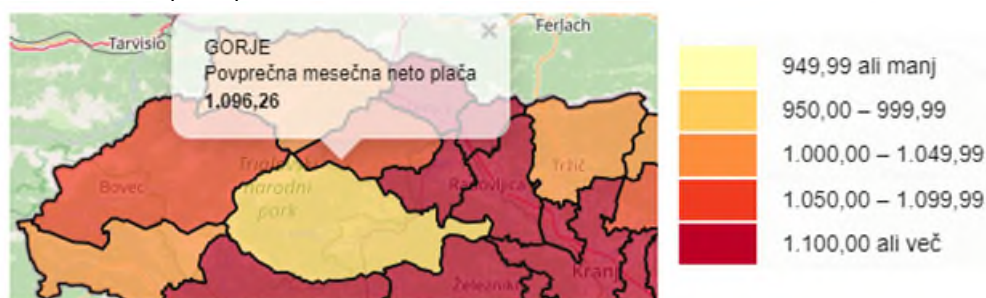
Občina je najmlajša med gorenjskimi občinami, katere večji del leži na območju Triglavskega narodnega parka. Gorjanske vasi so zadnje večje vasi pod Triglavom. Najpomembnejši znamenitosti občine sta Pokljuška soteska in soteska Vintgar. Meri 116 km² in se med slovenskimi občinami po površini uvršča na 55. mesto.

Sredi leta 2019 je imela občina približno 2.750 prebivalcev (približno 1.380 moških in 1.370 žensk). Po številu prebivalcev se je med slovenskimi občinami uvrstila na 161. mesto. Na kvadratnem kilometru površine občine je živelo povprečno 24 prebivalcev; torej je bila gostota naseljenosti tu manjša kot v celotni državi (103 prebivalci na km²).

Število živorojenih je bilo nižje od števila umrlih. Naravni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil torej v tem letu negativen, znašal je -5,8 (v Sloveniji -0,6). Število tistih, ki so se iz te občine odselili, je bilo višje od števila tistih, ki so se vanjo priselili. Selitveni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil torej negativen, znašal je -4,0. Seštevek naravnega in selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev v občini je bil negativen, znašal je -9,8 (v Sloveniji 7,2).

Med prebivalci te občine je bilo število najstarejših – tako kot v večini slovenskih občin – večje od števila najmlajših: na 100 oseb, starih 0–14 let, je prebivalo 144 oseb starih 65 let ali več. To razmerje pove, da je bila vrednost indeksa staranja za to občino višja od vrednosti tega indeksa za celotno Slovenijo (ta je bila 133). Pove pa tudi, da se povprečna starost prebivalcev te občine dviga v povprečju hitreje kot v celotni Sloveniji.

Slika 8: Neto plače po občinah

Vir: SURS

Med osebami v starosti 15 let–64 let (tj. med delovno sposobnim prebivalstvom) je bilo približno 66 % zaposlenih ali samozaposlenih oseb (tj. delovno aktivnih), to je enako slovenskemu povprečju. Povprečna mesečna plača na osebo, zaposleno pri pravnih osebah, je bila v tej občini v bruto znesku za približno 10 % nižja od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji, v neto znesku pa za približno 8 % nižja.

3.4.3 Lokacija investicijskega območja za smučišče Zatrnik

Smučišče Zatrnik se nahaja le 10,8 km od Bleda in 12,6 km od avtoceste A2.

Slika 9: Žičniške naprave in smučišča Zatrnik

Vir: RTC (2021)

3.5.4 Gospodarske značilnosti Občine Gorje

Število gospodarskih družb je v opazovanih letih ne izkazuje ugodne dinamike saj ostaja na isti ravni. Nekoliko ugodnejši so trendi zaposlovanja, ki izkazujejo 2,5% rast glede na leto 2015, na podobni ravni pa se giblje tudi letna rast prihodkov. Na enaki primerjalni osnovi se je znatno povečala neto dodana vrednost, toda produktivnost dela v letu 2020 pade na nivo iz leta 2015.

Tabela 3: Ključni parametri gospodarskih družb v Občini Gorje

	2015	...	2018	2019	2020
Število družb	37		38	37	38
Zaposleni	123		119	131	139
Prihodki	17,834		20,808	22,997	20,547
Neto dodana vrednost	3,446		5,392	6,187	6,610
Prihodki/zaposlenega	144,992		174,857	175,550	147,820

Vir: AJ PES (2016, 2019, 2020, 2021) in lastni izračuni.

Od leta 2015 do 2020 je število samostojnih podjetnikov v Občini Gorje upadlo za -16,4%. Kljub temu je število zaposlenih pri samostojnih podjetnikih naraščalo do 2019, potem pa strmo padlo (-31%) na nivo iz leta 2015. Podobno kot v primeru gospodarskih družb, so tudi samostojni podjetniki utrpeli v kriznem letu 2020, ko jim prihodki padejo za -24% oz. na nivo iz leta 2015. Zaradi prilagoditve število zaposlenih pa so uspeli ohraniti relativno visoko produktivnost nekoliko nad ravnjo iz leta 2015.

Tabela 4: Ključni parametri samostojnih podjetnikov v Občini Gorje

	2015	...	2018	2019	2020
Število podjetnikov	122		103	102	102
Zaposleni	27		34	39	27
Prihodki	5,134		6,341	6,852	5,200
Neto dodana vrednost	1,158		1,868	2,150	1,491
Prihodki/zaposlenega	190,148		186,500	175,692	192,593

Vir: AJPES (2016, 2019, 2020, 2021) in lastni izračuni.

Na osnovi gospodarskih značilnosti Občine Gorje posledično sklepamo, da bi razvoj smučišča Zatrnik pripomogel k večji zaposlenosti, čeprav v določenih dejavnostih le v času sezone, ter k povečanju prihodkov družb in podjetnikov, ki bodo zagotavljali svoje proizvode in storitve.

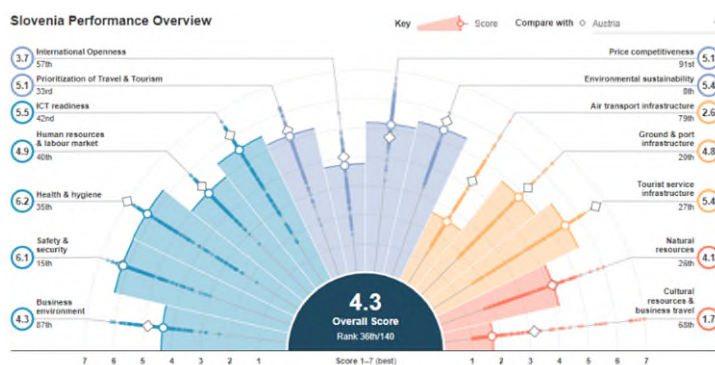
3.5 Turistična dejavnost s poudarkom na dejavnosti gorskega centra

3.5.1 Primerjalna analiza konkurenčnosti slovenskega turizma

Indeks konkurenčnosti turistične dejavnosti, ki ga objavlja World Economic Forum (WEF, 2019) je koristna platforma za pregled doseženega nivoja konkurenčnosti in istočasno omogoča primerjalno analizo z našimi glavnimi konkurenti v regiji. Za ta namen prikazujemo primerjavo s sosednjo Avstrijo, ki je znana kot turistična veselila.

Med vsemi turističnimi destinacijami na svetu je Slovenija visoko uvrščena na 36. mesto od 140, s skupno oceno 4,3 na skali od 1-7. Med turisti so naše turistične storitve najbolj cenjene z vidika zdravja, higiene, varnosti, turistične infrastrukture, okoljske trajnosti in informacijsko komunikacijske tehnologije ter cenovne konkurenčnosti.

Slika 8: Pregled ključnih parametrov konkurenčnosti slovenskega turizma v primerjavi z Avstrijo

Vir: WEF (2019)

S pomočjo analize vrzeli v primerjavi s sosednjo Avstrijo, ki ima skupno oceno 5,0 izpostavljamo nekatere zaostanke na področju infrastrukture zračnega transporta, kulturnih virov in poslovnega turizma, poslovnega okolja ter zdravje in higiene. Rezultate pa velja kritično presojeti, saj npr. prisotnost večjega mednarodnega letališča na Dunaju še ne pomeni, da so turistične destinacije v Avstriji dosegljive v krajšem času kot v Sloveniji. To še posebej velja v primeru smučišča Zatrnik, kjer je mogoč dostop iz letališča na Brniku do glavne turistične destinacije Bled v 25-30 minut, od koder se lahko črpa znaten del obiskovalcev. Ostala odstopanja so manjšega obsega in verjetno ne morejo bistveno vplivati na odločitev turistov za prihod, še posebej, če se osredotočimo na segment povpraševanja po športnih in rekreacijskih doživetjih v sozvočju z naravo.

V okviru primerjave s sosednjo Avstrijo se moramo še posebej zavedati razlike v javni podobi turizma, ki se asociira predvsem z Avstrijo kot svetovno prestolnico klasične glasbe (Dunaj) in zimskih športov. Globalna primerjava obeh držav nam daje spodbuden impulz, še posebej ko gre za cenovno konkurenčnost, ter izziv, ko gre za marketinško komuniciranje in kasnejše organiziranje doživljanja kulturnega bogastva na sami destinaciji, saj je potrebno preskočiti določeno kulturno in jezikovno bariero.

3.5.2 Vpliv pandemije COVID-19 na turistično dejavnost

Globalna turistična dejavnost je bila po izbruhu pandemije Covid-19 med najbolj prizadetimi gospodarskimi dejavnostmi, saj celotna dejavnost temelji na druženju, premeščanju in to v pogojih minimalne oddaljenosti med

ljudmi in zelo različnih okolij. Kar je v običajnih razmerah osnova dodane vrednosti turističnih produktov, je postalo v času pandemije najbolj nepriporočljiva oz. celo prepovedana aktivnost.

Po ugotovitvah Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (2021) se je število prihodov turistov v letu 2020 zmanjšalo za 51%, število prenočitev pa za 42%, istočasno se je podaljšala dolžina bivanja iz 2,5 dni na 3 dni. Prihodi tujih turistov so se zmanjšali kar za 74%, nočitve pa za 71%. Iz prioritetenih trgov se je vrnilo največ Nemcev (47% manj kot v letu 2019), medtem ko je bilo 71% manj gostov iz Italije in 75% manj iz Češke.

Tako se je tudi turistični sektor v Sloveniji naučil pomena pozicije na domačem trgu, še posebej v izrednih razmerah. Svojo nalogo je v kriznih razmerah opravila tudi Vlada, ki je s posebnim Zakonom o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 /ZIUPGT/ (Uradni list RS, št. 112/21, 187/21 – ZIPRS2223) pomagala dvigniti povpraševanje domačih gostov ter pomagala preživeti številnih turističnim ponudnikom z dodatnimi ukrepi.

Izkušnja z obvladovanjem aktualne pandemije je pokazala, da je kljub vsemu zadevno tveganje v turistični dejavnosti obvladljivo ob pomoči vladnih mehanizmov. Posledično bo turistična dejavnost, ki je izjemno izpostavljena temu tveganju, v prihodnje bolj pripravljena na morebitne nove izbruhe.

3.5.3 Vloga in pomen turizma za gospodarski razvoj

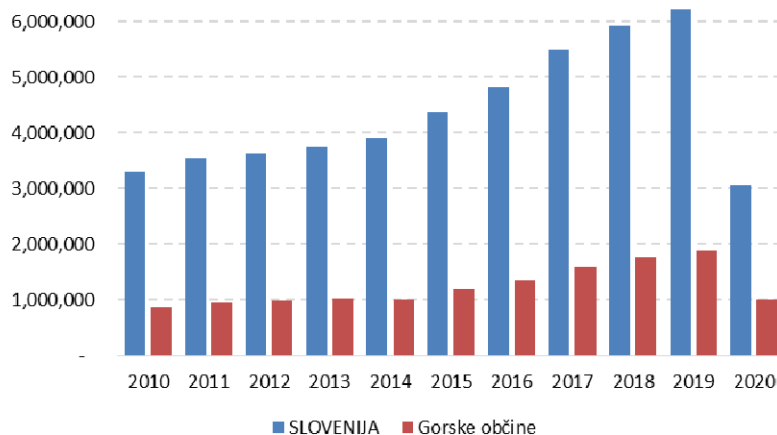
3.5.3.1 Slovenija

Svetovni potovalni in turistični svet (WTTC) vsako leto objavi poročilo o ekonomskem pomenu turizma v posameznih državah. Njene rezultate uporablja tudi Slovenska turistična organizacija (STO) na internetni strani. Objavljeni podatki kažejo na izjemno vlogo turizma, saj je bil v letu 2020 njegov skupni prispevek k svetovnemu bruto domačem proizvodu (BDP) 5,5 %. Zaposlitev v turizmu je v letu 2020 predstavljala 1 od 11 delovnih mest, oz. okoli 272 milijonov delovnih mest. V obdobju od 2014 do 2019 je turizem ustvaril kar 1 od 4 novih delovnih mest.

Skupni prispevek turizma v BDP regije Evropa je v letu 2020 predstavljal 4,9 % celotnega BDP. Podatki WTTC pravijo, da v letu 2020 skupno število zaposlenih v turizmu v Evropi predstavlja 9,3 % vseh zaposlitev, kar je 34,87 milijonov delovnih mest.

V zadnjem poročilu za Slovenijo (2021) WTTC navaja skupni prispevek turizma v višini 6,5 % celotnega BDP za 2020 (padec iz 10,6 v letu 2019). Zaradi pandemije se je celotna dejavnost skrčila za 42,3%. Število zaposlenih v turizmu v letu 2020 je predstavljalo 10,6 % vseh zaposlitev, oz. 94.100 delovnih mest, kar je 4.600 manj kot v letu 2019.

Graf 1: Število nočitev vseh turistov v Sloveniji oz. v gorskih občinah

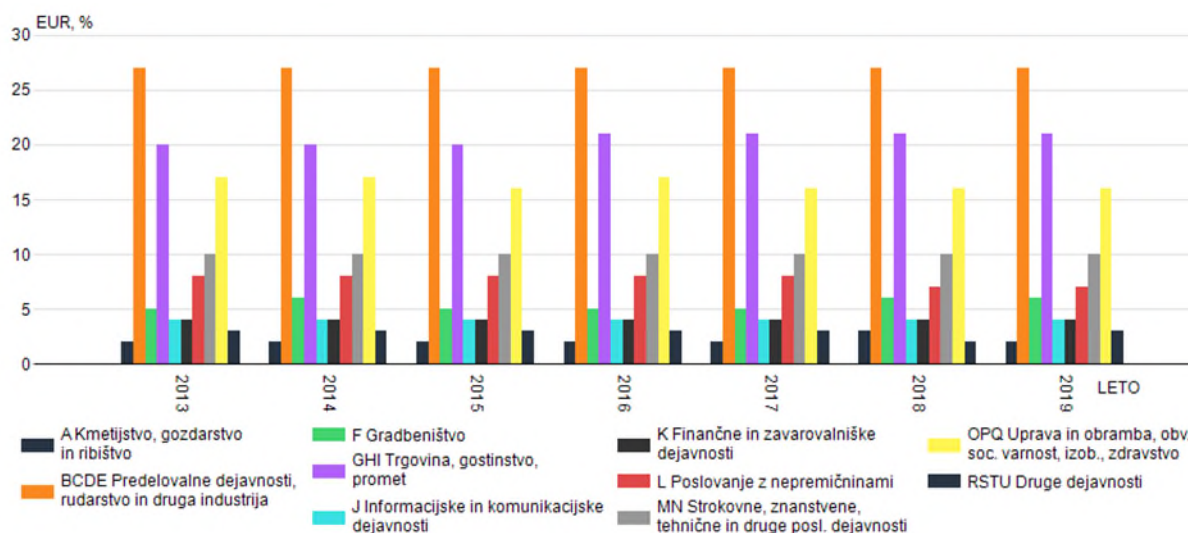
Vir: SURS (2021)

Posebej zgovorne so ugotovitve Banke Slovenije, ki jih navaja priložnostna publikacija SURS (2021) ob svetovnem dnevu turizma. Tako je turizem v letu 2019 ustvarjal kar 33% vrednosti celotnega izvoza storitev in hkrati 5% več kot v letu 2008.

SURS (2021) navaja tudi najnovejše podatke iz junija 2021, ki so v dejavnosti gostinstvo zabeležili 35.000 delovno aktivnih oseb. Najnižje stanje je bil v februarju 2021 zaradi učinkov pandemije, ko je vrednost padla na 31.800 zaposlenih. Žal pa je za gostinstvo še vedno značilen nizek nivo nagrajevanja, saj je bila povprečna bruto plača v gostinstvu (1.333 EUR) za 32% nižja od slovenskega povprečja in s tem najnižja med vsemi dejavnostmi.

Bruto dodana vrednost turistične dejavnosti ni enostavno opredeljiva, saj je skrita v več podskupinah SKD, predvsem v skupini Trgovina, gostinstvo, promet. Kljub temu SURS občasno objavlja posebne ekonomske račune za turizem na podlagi metodologije t.i. satelitskih računov za turizem (SRT).

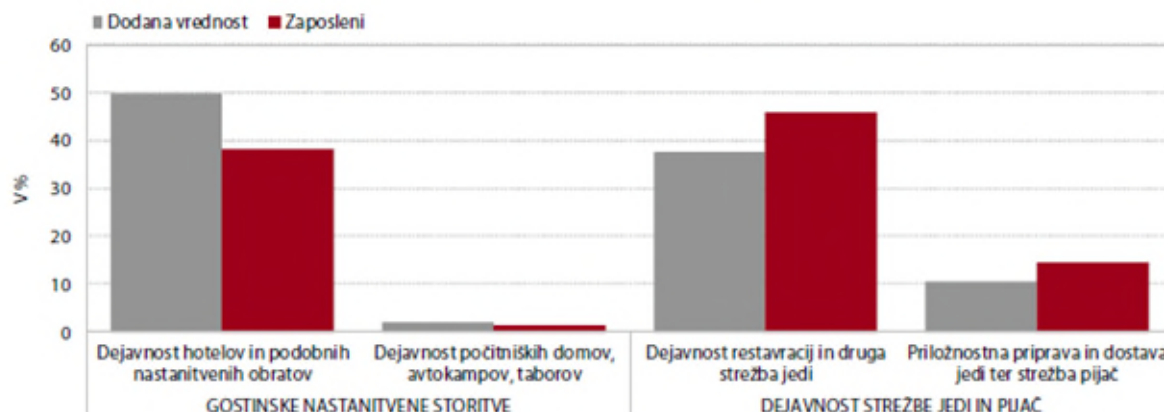
Graf 2: Bruto dodana vrednost v osnovnih cenah po dejavnostih

Vir: SURS (2021)

Podatki SURS (2018) kažejo bruto dodano vrednost na ravni 1.225 mio. EUR (v letu 2015) in 1.463 mio. EUR (v letu 2017), kar je predstavljalo 3,6% oz. 3,9% celotne dodane vrednosti v gospodarstvu. Podrobnejši pregled dejavnosti gostinstva, ki ga je opravil UMAR (2019) za obdobje 2016-2018 kaže ugodne trende tik pred izbruhom pandemije. Tako se je dodana vrednost in število zaposlenih gostinskih družb v letu 2018 močno povečalo. Dodana vrednost se je že četrto leto zapored povečala za okoli desetino, pri tem pa se je izboljševala tudi produktivnost gostinskih družb (tako nastanitve (I55) kot strežba jedi in pijač (I56)).

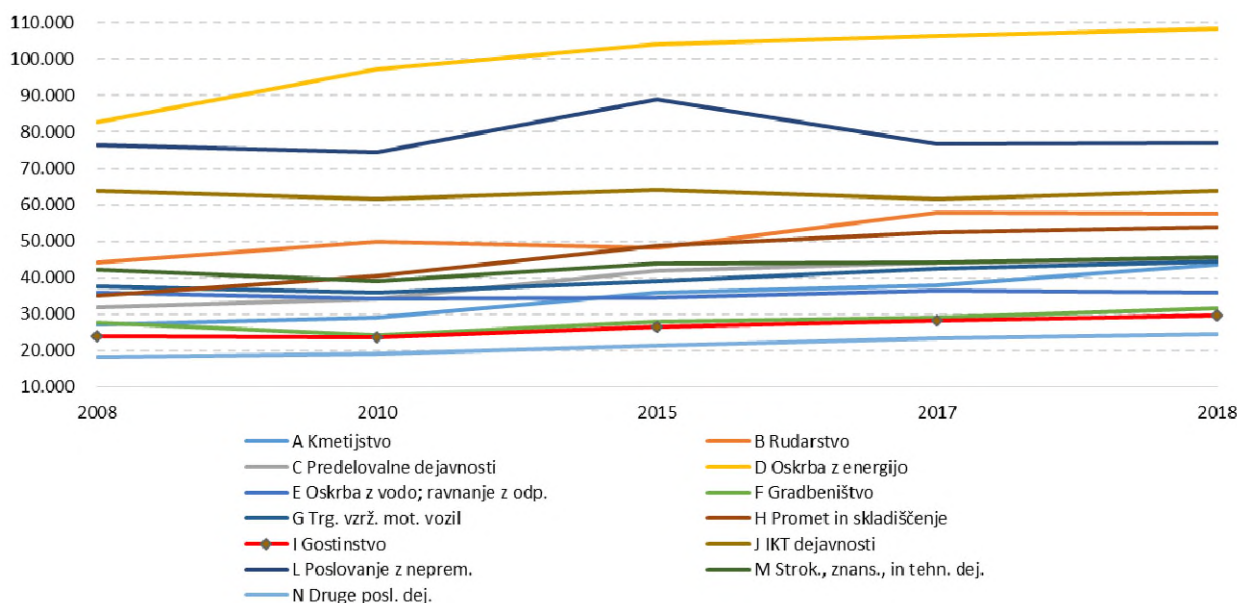
Graf 3: Delež v dodani vrednosti ter zaposlenosti vseh gostinskih družb v letu 2018

Vir: UMAR (2019)

Za turistično dejavnost je žal značilna tudi sorazmerno nizka dodana vrednost na zaposlenega, saj gre za izjemno delovno intenzivno dejavnost z omejenimi možnostmi za ekonomijo obsega. Posledično so pozivni premiki na tem področju mogoči le z visokimi vlaganji v zgradbe, opremo in ljudi, ki bodo omogočali postopno prehajanje segment turističnih storitev z višjimi maržami.

Graf 4: Dodana vrednost na zaposlenega po dejavnostih v EUR

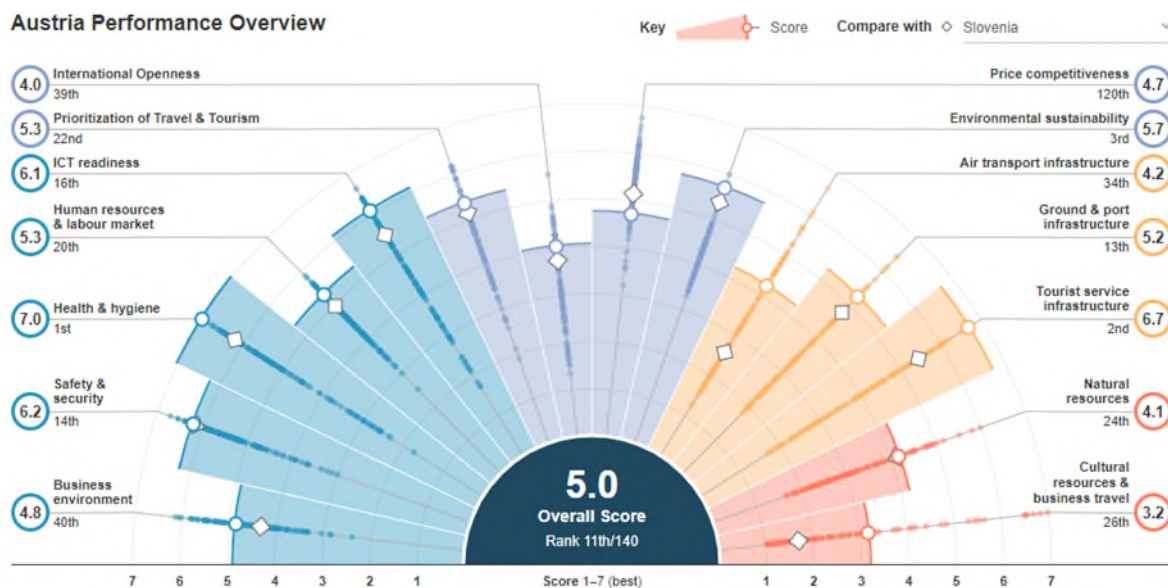
Vir: UMAR (2019)

3.5.3.2 Avstrija

Vlogo turizma v nacionalni ekonomiji bomo s pomočjo podatkov WEF in WTTC nekoliko natančneje predstavili še na primeru Avstrije, ki je že bila omenjena v okviru analize konkurenčnosti slovenskega turizma.

Po indeksu konkurenčnosti turizma se Avstrija uvršča na 11 mesto izmed 140 na svetu s povprečno oceno 5,0. Njihova ključna prednost, ki je ni mogoče nadoknaditi z dodatnimi investicijami niti z inovativnostjo, so gotovo kulturno-zgodovinski spomeniki in prispevek k razvoju svetovne kulture, ki pa prav v primeru zdraviliškega turizma nimajo večjega pomena.

Slika 9: Pregled ključnih parametrov konkurenčnosti avstrijskega turizma v primerjavi s Slovenijo

Vir: WEF (2019)

V zadnjem poročilu za Avstrijo (2021) WTTC navaja skupni prispevek turizma v višini 6,6 % celotnega BDP za 2020 (padec iz 11% v letu 2019). Zaradi pandemije se je celotna dejavnost skrčila za 44,64%. Število zaposlenih v turizmu v letu 2020 je predstavljalo 10,9 % vseh zaposlitev, oz. 485.500 delovnih mest, kar je 44.200 manj kot v letu 2019.

3.5.3.3 Kratak povzetek regionalne primerjave

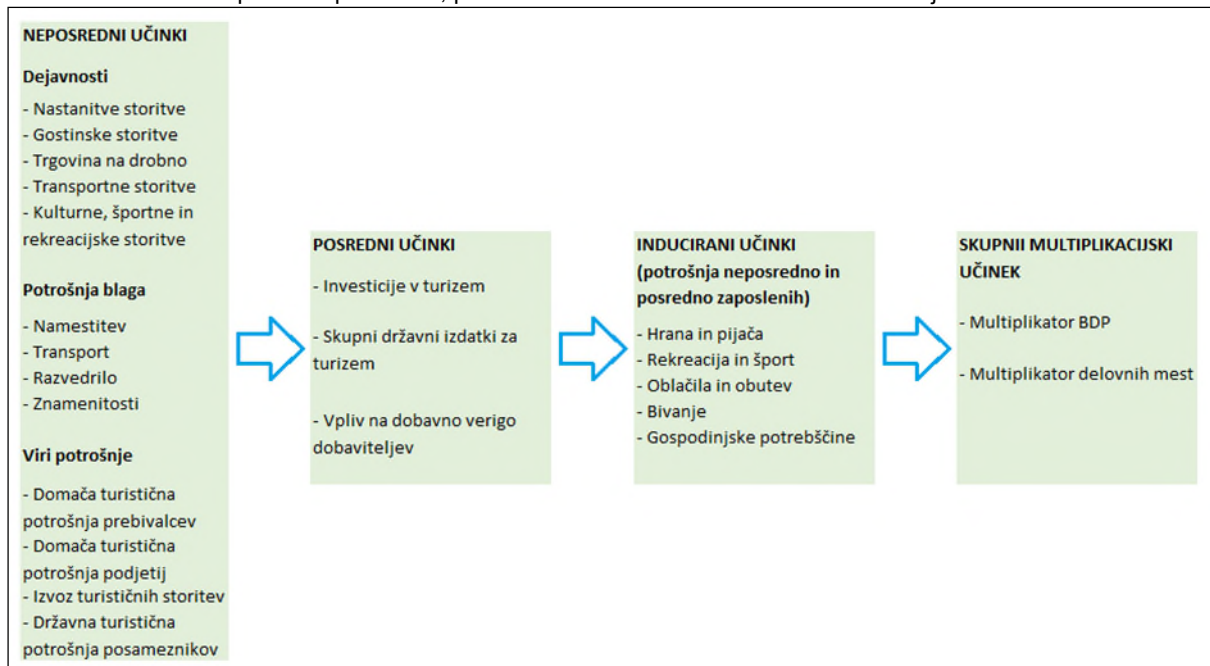
Na osnovi kratke regionalne primerjalne analize ocenjujemo, da Slovenija sorazmerno dobro izkorišča obstoječe potencialne, še posebej v primerjavi z bistveno bolj ocenjeno Avstrijo, kjer je struktura BDP in delež zaposlenih na podobnih ravneh kot v Sloveniji. Zelo podoben je bil tudi učinek pandemije na turizmu v obeh državah. Na osnovi teh podatkov ocenjujemo, da je Slovenija (podobno kot Avstrija) dosegla zgornji nivo človeških in drugih naravnih virov za razvoj turizma. Tako tudi z vidika stabilne strukture BDP ni več smiselno znatno povečevanje kvantitete masovnih turističnih storitev. Istočasno je to dober trenutek za preusmeritev obstoječih in nekaterih novih turističnih zmogljivosti v segmente z višjo dodano vrednostjo in v sozvočju z naravo.

Zbrani podatki in primerjalne analize tudi sugerirajo, da je v turizmu že dovolj oprijemljive zmogljivosti v obliki prenočišč in ostale infrastrukture, sedaj bo za preboj v segment višje dodatne vrednosti potrebnih predvsem več znanja in mehkih veščin, ki so sodeč po anketah za obiskovalce najpomembnejši. Vsi pa vemo, da je prijazno sprejet in profesionalno obravnavan obiskovalec turistične destinacije najboljša in skoraj brezplačna reklama.

3.5.4 Ekonomski učinki turistične dejavnosti

Multiplikativni učinki investicijskih vlaganj so znan koncept, ki ga je populariziral J.M Keynes, toda njegovo merjenje še vedno predstavlja znaten zalogaj ter posledično povzroča strokovne spore med ekonomisti. V izogib različnim metodološkim pristopom in interpretacijam, smo izbrali dobro dodelan model uveljavljene družbe za napovedovanje in analize Oxford Economics, ki se specializira tudi v turistični dejavnosti. Njihov pristop je celovitejši od TSA (Tourist Satellite Account) metodologije, ki jo je priporočila WTO. Satelitski računi za turizem so mednarodno priznana orodje za merjenje turistične dejavnosti in prispevka turizma h gospodarstvu posamezne države, medtem ko WTTC v sodelovanju z Oxford Economics ocenjuje še posredne in inducirane učinke.

Slika 10: Shematski prikaz neposrednih, posrednih in induciranih učinkov turistične dejavnosti

Vir: Prirejeno po Oxford Economics (2020)

Ker so neposredni učinki turistične dejavnosti že dobro znani, bomo v nadaljevanju povzeli posredne učinke na BDP in ustvarjena delovna mesta, ki jih podpira (Oxford Economics, 2020):

- Investicijska poraba v turizmu vključuje investicijske dejavnosti, kot sta nakup novih letal in gradnja novih hotelov. V priporočenem metodološkem okviru TSA UNWTO (2008) so naložbe turistični sektor razvrščene v tri glavne kategorije: (a) za turizem specifična osnovna sredstva; (b) naložbe turističnih panog v osnovna sredstva, ki niso specifična za turizem; (c) s turizmom povezana infrastruktura.
- Skupna državna poraba, ki na različne načine pomaga potovalni in turistični dejavnosti, saj se izvaja v imenu "širše skupnosti" - npr. za trženje in promocijo turizma, letalstvo, uprava, varnostne storitve, varnostna služba na območju letovišča sanitarne storitve itd.
- Nakupi blaga in storitev v domači (ne-uvoženi) dobavni verigi v sektorjih, ki se neposredno ukvarjajo s turisti - vključno z na primer nakupi hrane in storitev čiščenja v hotelih, goriva in gostinskih storitev v letalskih družbah ter informacijskih storitev v potovalnih agencijah. Uvoženi nakupi niso vključeni kot del posrednega prispevka, saj predstavljajo uhajanje učinkov.

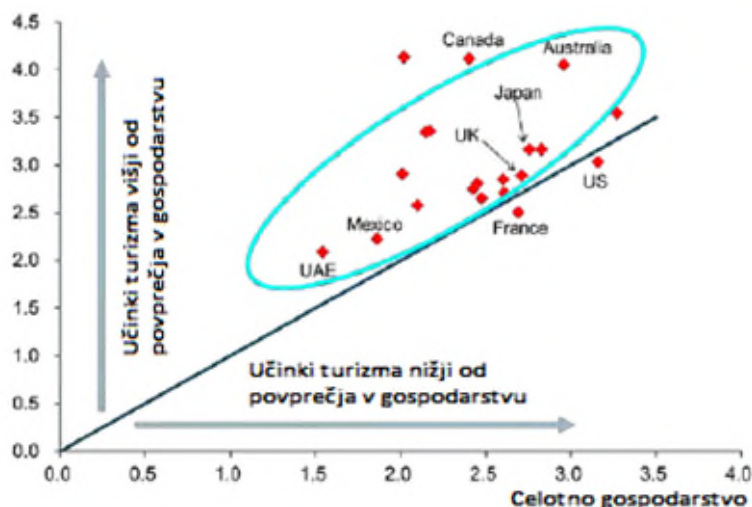
Inducirani prispevek meri BDP in delovna mesta, ki jih podpira poraba tistih, ki so neposredno in posredno zaposleni v sektorju potovanj in turizma.

V nadaljevanju predstavljamo modelne ocene Oxford Economics, ki so dostopne za leto 2012, toda predstavljajo fundamentalna spoznanja, veljavna še danes (Oxford Economics, 2012):

- Turistična dejavnost se uvršča visoko med sektorji, glede na njegov prispevek k BDP, zaposlovanju in izvozu.
- Trendi in obeti rasti v turistični dejavnosti presegajo trende in obete rasti v drugih ključnih sektorjih.
- Turizem ustvarjajo znatne posredne koristi zaradi prepletenosti z drugimi sektorji.
- Turistična dejavnost je zelo razpršena znotraj nacionalnih gospodarstev, zato so njene koristi široko porazdeljene.
- Turizem spodbujajo naložbe v infrastrukturo, kar koristi tudi ostalim panogam.
- Naložbe v dobro zasnovano trženje destinacij prinašajo stabilno visoke gospodarske donose.

Povezave med sektorji so bile analizirane s pomočjo input-output tabel držav z namenom proučevanja koristi preostalih delov gospodarstva od vloženih sredstev v turistično dejavnost. Na osnovi tega je nastal graf primerjave BDP multiplikatorja za turizem in povprečja multiplikatorja celotnega gospodarstva. Multiplikator 2 pomeni, da vsaka dodatna denarna enota potrošnje ustvari skupaj 2 denarni enoti, vključno zaradi posrednih in induciranih učinkov. V 18 od 20 analiziranih držav je dodatna denarna enota v turizmu ustvarila večji končni učinek kot sicer dodatna denarna enota v povprečju celotnega gospodarstva (z izjemo Francije in USA).

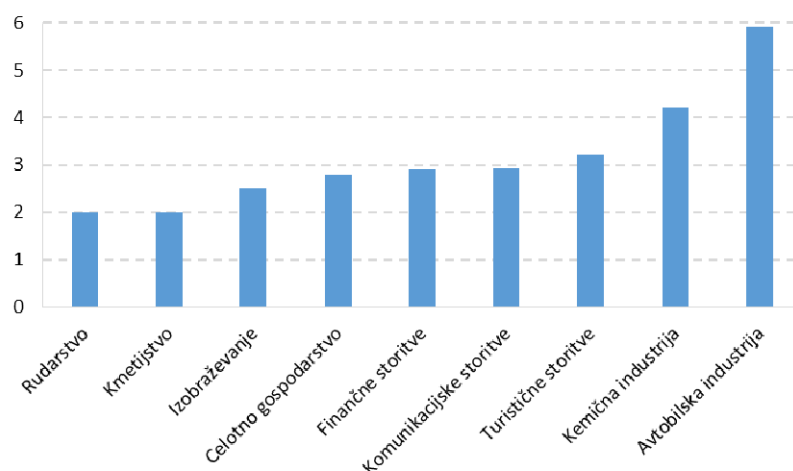
Graf 5: Primerjava multiplikacijskega učinka turistične dejavnosti s multiplikatorjem celotnega gospodarstva

Vir: (Oxford Economics, 2012)

Z vidika multiplikacijskega učinka na BDP je turizem presegal večino ostalih dejavnosti. Ocenjena vrednost celotnih učinkov turizma (Oxford Economics, 2012) na BDP pri 3,2 je nižja le od multiplikatorja v kemični in avtomobilski industriji.

Graf 6: Povprečni multiplikatorji BDP (na osnovi 20 držav)

Vir: (Oxford Economics, 2012)

Raziskava je tudi pokazala pomembnost posrednega ustvarjanja delovnih mest zaradi večjega trošenja v turizmu. V 17 od 20 preučevanih držav je posredno ustvarjanje delovnih mest v povprečju večje od izdatkov v drugih panogah. Izjema so bile le države s prevladujočo kmetijsko dejavnostjo (Kitajska, Indija, Indonezija).

Turizem je očitno že dlje časa gonilna sila gospodarskega razvoja z raznolikimi in močnimi transmisivnimi kanali v številne druge dejavnosti, zato študija Oxford Economics (2012) med drugim ugotavlja:

- I. Dobro razvita turistična dejavnost lahko izboljša dostop do mednarodnih trgov, izboljša poslovne odnose in poveča trgovinske priložnosti.
- II. Večja povezanost, ki jo prinaša potovalni in turistični sektor, lahko spodbudi domače in tuje neposredne naložbe ter okrepi privlačnost regije kot kraja za umestitev sedeža, distribucije ali ali proizvodnega centra.
- III. Naložbe v javno in zasebno infrastrukturo, kot je gradnja nastanitev, maloprodajnih in gostinskih obratov ter trdne infrastrukture, kot so ceste, mostovi in zmožljivosti za zračni promet, zagotavljajo koristi vsem gospodarskim sektorjem in tudi gospodinjstvom.
- IV. Potovanja in turizem podpirajo gospodarski razvoj prek intenzivnih medpanožnih povezav, nakazili in ohranjanjem kulturne dediščine.

3.6 SWOT analiza

SWOT analiza trajnostnega razvoja slovenskega turizma je bila pripravljena v študiji MGRT (2017) za potrebe celotnega sektorja in je v nekaterih delih tudi nedodelana. Posledično smo iz nje povzeli le najbolj relevantne ugotovitve ter dodali tiste, ki izhajajo iz predhodne presoje investicije v smučišče Zatrnik.

Tabela 5: SWOT analiza trajnostnega razvoja turizma v Sloveniji za primer smučišče Zatrnik

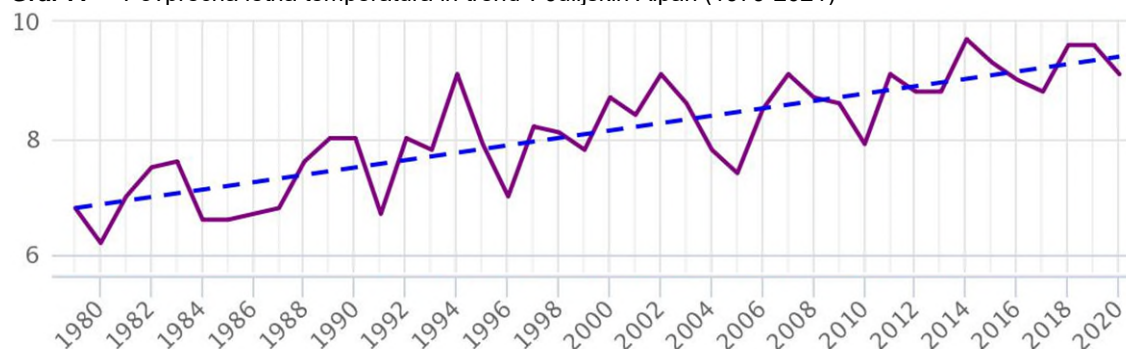
PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Raznolikost in dostopnost naravnih in kulturnih znamenitosti ter turističnih objektov. • Profilirane in neizkoriščene zgodovinske destinacije. • Gestrateški položaj v središču Evrope. • Zelene in trajnostne prakse na državni ravni. • Kakovost infrastrukture cestnega prometa. • Usmerjenost v butično ponudbo. • Pristna in ne-masovna izkušnja za smučarje. • Visoki multiplikativni učinki za BDP in delovna mesta 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomanjkanje mednarodne in domače prepoznavnosti-posebej med mladimi. • Zastarela infrastruktura. • Podpora lokalne skupnosti. • Uveljavljanje nove blagovne znamke. • Visoka podnebna tveganja za ključno zimsko sezono.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Večanje povpraševanja in razvoja tržnih segmentov na svetovni ravni (srednji družbeni sloj v porastu na razvijajočih se trgih). • Tehnološki in komunikacijski razvoj na svetovni ravni. • Močna razvitost turizma v regiji (605 milijonov ustvarjenih nočitev v sosednjih državah). • Podoba varnosti. • Zelena destinacija, ki na sonaraven način omogoča doživljanje njene izjemnosti in dragocenosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Obsežne regulacijske zahteve • Nove destinacije v vzponu v širši regiji. • Učinkovanje pandemije • Podporna zakonodaja strateškim investicijam postavlja previsoke minimalne meje v primeru turistične dejavnosti, ki se umika množičnemu turizmu

Vir: Prirejeno po MGRT (2017) za segment dejavnosti gorskih centrov.

3.7 Gorski turizem in podnebne spremembe

Ključno tveganje za izkoriščanje zimske sezone posebej v nižje ležečih gorskih centrih v Alpah je naraščajoča temperatura, ki vedno bolj krajša sezono, kljub izgradnji infrastrukture za tehnično zasneževanje.

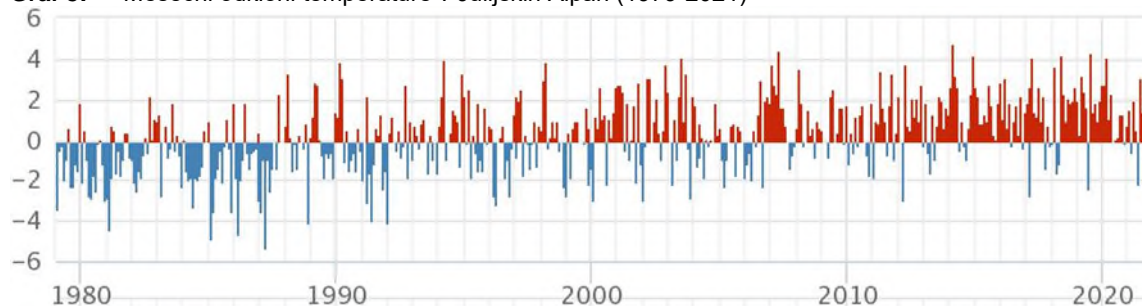
Graf 7: Povprečna letna temperatura in trend v Julijskih Alpah (1979-2021)

Vir: Meteoblue (2021).

Zraven trenda rasti temperature na zgornji sliki, spodaj prikazujemo še mesečne odklone temperature od 30 letnega povprečja. Rdeči meseci so bili toplejši, modri pa hladnejši kot običajno. Na večini lokacij je z leti opaziti povečanje števila toplejših mesecev, kar odraža globalno segrevanje, povezano s podnebnimi spremembami.

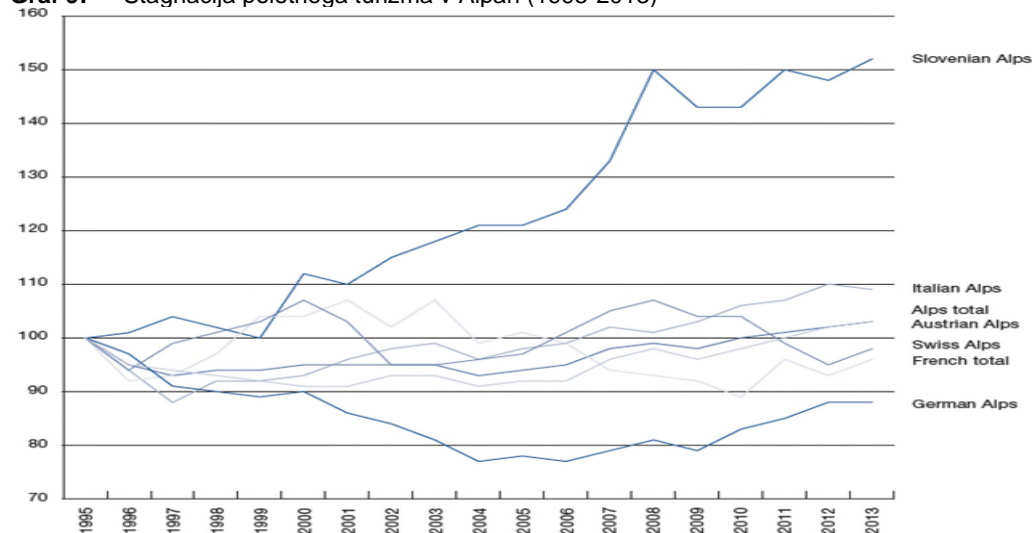
Graf 8: Mesečni odkloni temperature v Julijskih Alpah (1979-2021)

Opomba: Odklon je merjen glede na 30 letno povprečje.
Vir: Meteoblue (2021).

Bolj vzpodbudi so trendi za razvoj poletne turistične sezone v gorah. Po podatkih UNWTO (2018) je sicer poletna turistična sezona v preostalih delih Alp stagnirala, edino območje, ki je temu trendu močno kljubovalo so bile prav slovenske Alpe.

Graf 9: Stagnacija poletnega turizma v Alpah (1995-2013)

Vir: UNWTO (2018).

3.8 Osnovni trendi na področju gorskega turizma

Gorski turizem je dinamično se razvijajoča globalna dejavnost v okviru katere prav Alpe predstavljajo levji delež obstoječe smučarske infrastrukture s 38% vseh žičniških naprav in kar 79% vseh večjih gorskih turističnih centrov (Vanat, 2021).

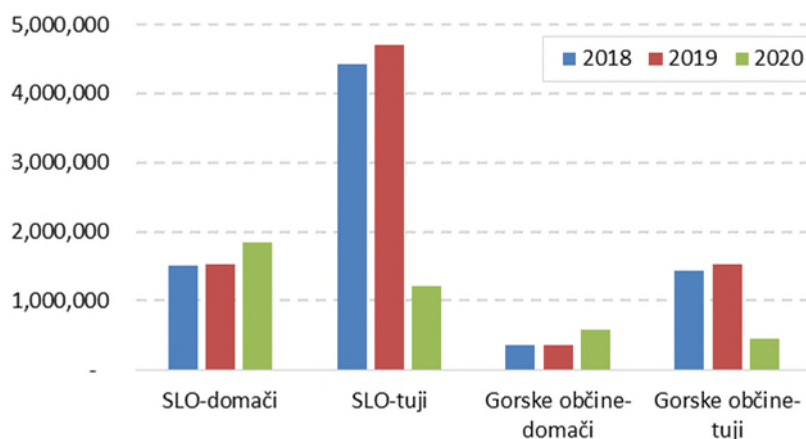
Dolžina prog, merjena v kilometrih, in število črnih ali zahtevnih prog sta še posebej pomembna za mednarodne smučarje, ki so na splošno visoko usposobljeni izkušeni smučarji in iščejo razburljive smučarskih doživetij. Črne proge so pomembne tudi za smučarske tekme, saj so običajno rezervirane za mednarodna tekmovanja. Ta tekmovanja imajo mednarodno medijsko pokritost in so odlično orodje za prepoznavnost gorskih destinacij in njihovih smučišč zunaj regionalnih meja.

Naslednji ključen dejavnik za privabljanje zahtevnih smučarjev je razlika v nadmorski višini med zgornjo in spodnjo žičniško postajo. Tako imenovana vertikalna razdalja tudi nakazuje kako raznolike strmine lahko pričakuje povprečen smučar, ki v povprečju »potroši« 3000 m vertikalne razdalje, da lahko ima na voljo vedno nova doživetja.

Razlike med smučarskimi središči pa se po svoje kažejo tudi v cenah dnevniških kart, ki so bile v Švici na nivoju 65-70 EUR, v Franciji 55-60 EUR, v Avstriji in Italiji okoli 50 EUR in v Sloveniji okoli 30 EUR. Slovenske gorske turistične destinacije za zimske športe spadajo na območju Alp med najmanjše z 20 km prog v Kranjski gori in 42 km na Mariborskem Pohorju. Tako majhna smučarska središča (20 do 60 km prog) kot jih lahko najdemo še v Nemčiji in v Skandinavskih državah pretežno privabljajo lokalno oz. regionalno povpraševanje. Podobno velja tudi za kriterij vertikalne razdalje, ki za slovenska smučišča ni ugoden (UNWTO, 2018).

Po podatkih Slovenskega statističnega urada (2021) so bili trendi turističnih obiskov v Sloveniji zelo ugodni vse do izbruha pandemije, ki je najbolj prizadela prihode turistov na vseh destinacijah, tako tudi v gorskih občinah. Podrobnejši podatki pokažejo, da je prišlo do največjega izpada pri obisku tujih turistov, medtem ko je bilo domačih turistov celo nekoliko več, predvsem zaradi proti-kriznih ukrepov vlade.

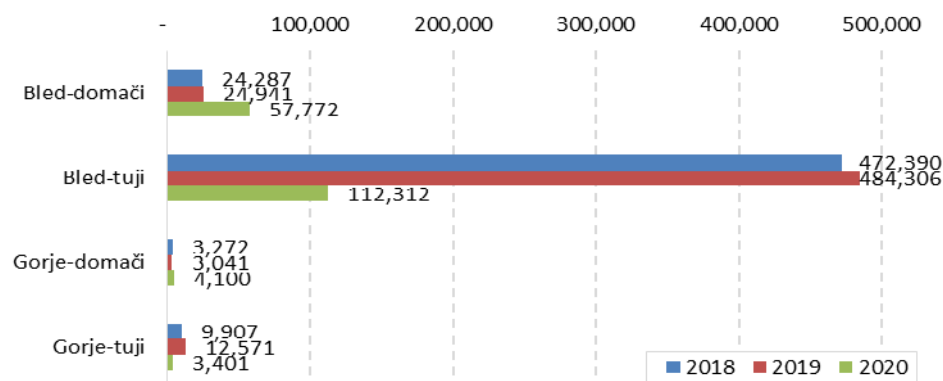
Graf 10: Prihodi domačih in tujih turistov (2018-2020)

Vir: SURS (2021).

Trendi obiskov turistov v sosednjih občinah Gorje in Bled so zelo podobni povprečju v državi. Spodaj predstavljeni podatki pa so ključni za oblikovanje ocene potenciala obiskovalcev smučišča Zatrnik. Neposredna bližina turističnega biserja, ki lahko v normalnih okoliščinah privablja skoraj pol milijona obiskovalcev, je za smučišče Zatrnik izjemna prilagodljivost, da temu primerno optimira svojo letno in zimsko ponudbo. Na ta način se lahko profilira kot komplementarna turistična destinacija Bleda, ki ponuja programe aktivnega preživljanja prostega časa v neokrnjeni naravi, ter se tako vpisuje v pričakovanja zahtevnejšega obiskovalca.

Graf 11: Prihodi domačih in tujih turistov (2018-2020)

Vir: SURS (2021).

3.9 Pregled ključnih parametrov poslovanja izbranih smučarskih središč v Sloveniji

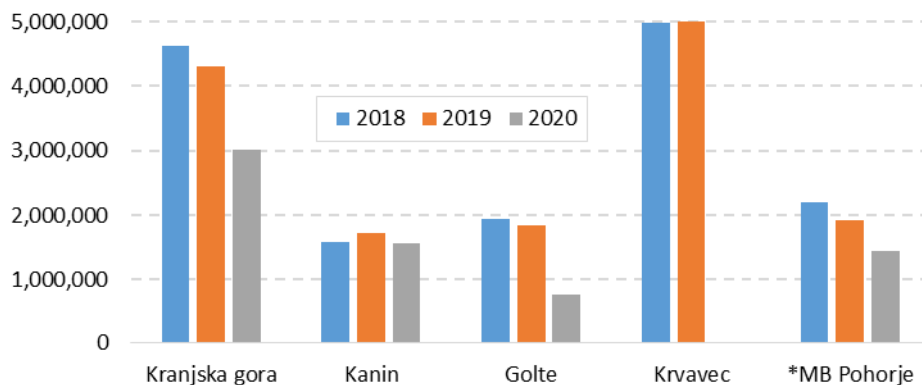
Ponazoritev izzivov, ki stojijo pred smučiščem Zatrnik je verjetno najbolj enostavna, če pogledamo poslovno-finančno kondicijo izbranih smučarskih središč v Sloveniji v času pred in po izbruhu pandemije. Po kriteriju primerljivosti in razpoložljivosti ustreznih podatkov smo izbrali:

- Kranjsko goro (20 km smučišč, 810-1.295 m nadmorske višine)
- Kanin (30 km smučišč, 1.140-2.300 m nadmorske višine)
- Golte (13 km smučišč, 1.250-1.600 m nadmorske višine)
- Krvavec (30 km smučišč, 1.480-1.971 m nadmorske višine)
- Mariborsko Pohorje (42 km smučišč, 325-1327 m nadmorske višine). Podatki so bili razpoložljivi le za prihodke iz naslova prodanih smučarskih kart.

V primerjavi z navedenimi delujočimi centri, ima smučišče Zatrnik možnost aktivacije 15 km smučišč na nadmorski višini 891 – 1.264 m.

Iz spodnjih podatkih o čistih prihodkih od prodaje lahko sklepamo, da so bili trendi za analizirane gorske centre dokaj ugodni vse do izbruha pandemije. Posledično lahko pričakujemo, da se bodo vrednosti iz vsaj iz leta 2019 ponovno dosegale v bližnji prihodnosti.

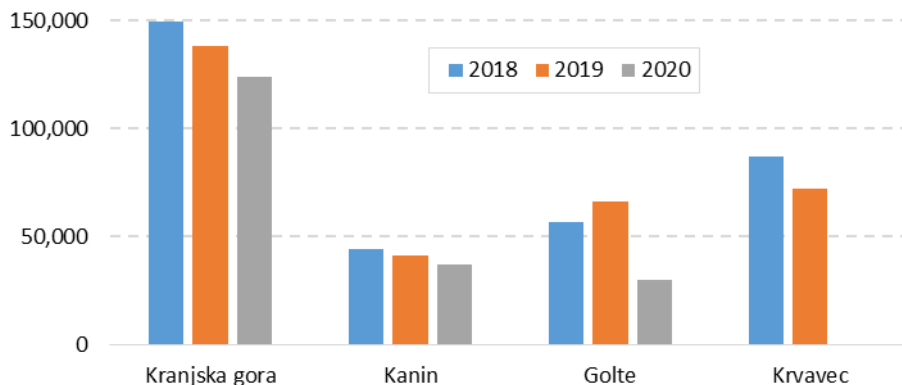
Graf 12: Čisti prihodki od prodaje (2018-2020)

Opomba: MB Pohorje deluje v okviru JP Marprom. Dostopni so bili le podatki o prihodkih iz naslova prodaje smučarskih vozovnic. Vir: Letna poročila zadevnih družb (2019-2021).

Že pred omenjeno krizo pa je bilo opaziti znatne razlike med posameznimi poslovnimi modeli glede na učinkovitost angažiranja zaposlenih, ki sega vse od okoli 150.000 EUR/zap. v Kranjski gori do slabih 45.000 EUR/zap. na Kaninu. Produktivnost pa se zaradi slabšega obiska v času pandemije še poslabša.

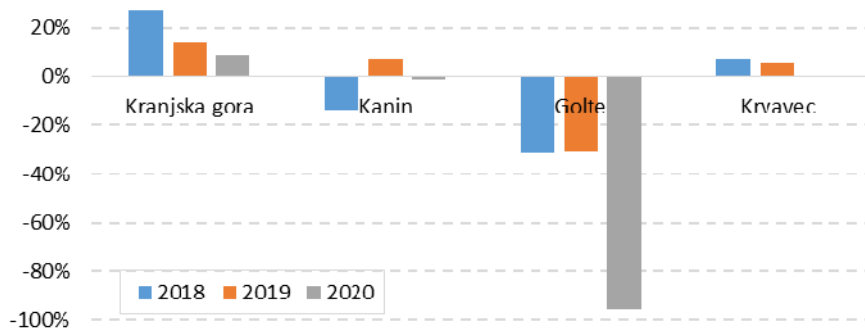
Graf 13: Prihodki na zaposlenega oz. produktivnost (2018-2020)

Vir: Letna poročila zadevnih družb (2019-2021).

Rezerve v produktivnosti se najbolj izkažejo v času zunanega šoka pandemije, ki je najbolj viden v poslovnem letu 2020, ko močno pade EBIT marža. Težave s pandemijo pa dodatno poslabšujejo podnebni dejavniki, ki krajšajo število dni primernih za smuko in povečujejo stroške zasneževanja s tehničnim snegom.

Graf 14: EBIT marža (2018-2020)

Vir: Letna poročila zadevnih družb (2019-2021).

3.10 Tveganja

Investiranje v smučišče Zatrnik je in bo izpostavljeno vsem poslovnim, finančnim, regulatorskim in okoljskim tveganjem, ki so običajna pri tovrstnih projektih vlaganj v turistično dejavnost gorskih centrov. Uspešnost njihovega obvladovanja je najbolj odvisna od kreativnosti vodstva, ki mora najti ustrezne rešitve predvsem za vedno bolj nepredvidljive podnebne razmere. Slednje so v sosednjih državah kot je Avstrija in Italija že privedle do večjega angažiranja javnih sredstev v reševanje gorskih centrov, ker niso sposobni samostojno prevzeti tveganj nestabilnih podnebnih razmer.

3.11 Sklepne ugotovitve ter končna ocena javne koristi investicije v smučišče Zatrnik

Na osnovi izvedenih analiz in ocen sklepamo, da je izvedba proučevane investicije v smučišče Zatrnik na območju Občine Gorje v javnem interesu Republike Slovenije, regije in lokalnega prebivalstva, saj prinaša številne javne in zasebne koristi na trajnih osnovah s trendom rasti. S tovrstnim projektom se lahko realizirajo razvojni cilji in strateške usmeritve prav na širšem območju, ki že privablja veliko turistov. Komplementarne storitve zdravega in aktivnega preživljanja prostega časa lahko tako dodatno obogatijo ponudbo širše regije.

Multiplikativni učinki investicij v turistično dejavnost so v večjih državah temeljito raziskani, zato je z visoko verjetnostjo pričakovati znatne učinke na povečevanje števila delovnih mest (neposredno in posredno ter inducirano) ter na povečevanje ravnih dohodka gospodinjstev, lokalnih skupnosti in države. Sodelovanje tovrstnega gorskega centra z dobavitelji ter drugimi poslovnimi partnerji pa dodatno povzroča pozitivne »eksternalije« v smislu prenosa znanja in dobrih praks, ki krepijo človeški kapital in konkurenčnost celotne regije. Verjetnost potencialnih negativnih učinkov zadevne investicije je po naši oceni nizka, v kolikor bo investitor, ki bo poskrbel za dobro prakso na področju promocijo zdravega stila življenja, pravic zaposlenih, spoštovanja zakonodaje ter varstva naravnega okolja.

Ker gre za pripravljalni postopek za koncesijo za graditev žičniških naprav (vlečnic) (brez javne službe), ki bi naj bila v celoti financirana s strani zasebnih virov, gredo vsa prisotna tveganja v breme zasebnih vlagateljev in ne javnega sektorja.

Kljub osnovni naklonjenosti oživiljanja celoletnega turističnega centra na smučišču Zatrnik, smo v zadevni študiji natančno opozorili na prisotna tveganja, predvsem zaradi spremenjenih podnebnih razmer, ki zelo negativno vplivajo na že uveljavljene zimske turistične centre v Sloveniji in drugih alpskih državah. Posledično želimo zasebne vlagatelje, finančne institucije, ostale poslovne partnerje ter lokalno skupnost posebej opozoriti, da je osredotočanje na zimsko sezono visoko tvegano.

4 Razlogi in cilji, zaradi katerih je odlok potreben

Z odlokom bo občinski svet;

- ob spoštovanju ustavnega načela zakonitosti (tretji in četrti odstavek 153. člena Ustave RS), ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakonu ter da morajo posamični akti in dejanja organov lokalnih skupnosti temeljiti na zakonu ali zakonitem predpisu ter
- ob spoštovanju določil 20., 21., 26. in 27. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/; podrobneje določil predmet in pogoje za podelitve koncesije za graditev žičniških naprav na smučišču Zatrnik v Občini Gorje.

5 Poročilo o sodelovanju javnosti pri pripravi osnutka odloka

Zaradi večje legitimnosti sprejetih splošnih aktov Občine Gorje in vključitve občank in občanov, njihovih organizacij, strokovne in druge javnosti v pripravo predlogov splošnih aktov občine bo osnutek odloka v skladu z določili Dodatnega protokola k evropski listini lokalne samouprave o pravici do sodelovanja pri vprašanih lokalne oblasti (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št 2/11), Smernic za sodelovanje s strokovno in z drugimi zainteresiranimi javnostmi, ki so sestavni del Resolucije o normativni dejavnosti (Uradni list RS, 95/09), 10. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/05– uradno prečiščeno besedilo, 117/06– ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15– odl. US, 102/15) in Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/2016), objavljen na spletnih straneh občine, v katalogih informacij javnega značaja najpozneje sedem (7) dni pred sejo občinskega sveta, na kateri bo izvedena splošna razprava, s pozivom javnosti, da v roku 45 dni na način, določen z objavo sporoči morebitne pripombe in predloge.

6 Ocena finančnih in drugih posledic, ki jih bo imel sprejem odloka

V skladu z določilom 66. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Gorje (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 13/17) mora predlog odloka vsebovati naslov odloka, uvod, besedilo členov in njihovo obrazložitev. Uvod predloga odloka mora vsebovati razloge za sprejetje odloka, oceno stanja, cilje in načela odloka ter oceno finančnih posledic in drugih posledic, ki jih bo imelo sprejetje odloka.

Pri oceni finančnih in drugih posledic, ki jih bo imel sprejem odloka moramo uvodoma izpostaviti, da sprejem odloka ne bo imel neposrednih finančnih posledic za občinski proračun, ki bi bile povezane z izvedbo investicije v izgradnjo (obnovo) obsoječih žičniških naprav na smučišču Zatrnik.

Ob navedenem moramo izpostaviti, da lahko za Občino Gorje nastanejo finančne in druge posledice v primeru stečaja koncesionarja. Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZZNPO/ ureja tudi prenehanje koncesije za graditev žičniške naprave v primeru stečaja koncesionarja. V skladu z določili 32. člena koncesija za graditev žičniške naprave preneha z dnem, ko po zakonu nastanejo pravne posledice začetka stečajnega postopka. Žičniške naprave ne postanejo del stečajne mase koncesionarja, ampak postanejo z dnem prenehanja koncesijskega razmerja last koncedenta. O obsegu žičniške naprave, ki se izloči odloči pristojni organ koncedenta z odločbo v upravnem postopku. Pristojni organ koncedenta lahko odloči, da žičniške naprave ostanejo v celoti ali delno del stečajne mase, če to ni v nasprotju z javnim interesom, kateremu so namenjene (32. člen ZZNPO). Navedeno določilo pa je vsebinsko zavezujoče za Občino Gorje kot koncedenta. Ob izkazovanju javnega interesa za podelitev koncesije za graditev žičniških naprav na smučišču Zatrnik bi lahko v stečajnem postopku nastala obveznost prevzema žičniških naprav, kar pa bi lahko imelo finančne posledice za proračun Občine Gorje.

Če v koncesijski pogodbi ni določeno, da žičniške naprave, ki so predmet izločitve, po prenehanju koncesije preidejo v last koncedenta, je koncedent dolžan v stečajno maso vplačati celotno vrednost objektov in naprav koncesije, zmanjšano za morebitne terjatve, ki jih ima do koncesionarja (npr. stroške odstranitve žičniške naprave). Če pa je v koncesijski pogodbi določeno, da žičniške naprave, ki so predmet izločitve, po prenehanju preidejo v last koncedenta bodisi brezplačno bodisi za določeno ceno (odkupna cena), je koncedent dolžan v stečajno maso vplačati tolikšen delež vrednosti žičniških naprav, kolikor je še preostalo časa od prenehanja koncesije zaradi uvedbe stečaja do poteka roka koncesije primerjavi s celotnim rokom koncesije, povečan za odkupno ceno in zmanjšan za morebitne terjatve, ki jih ima do koncesionarja (npr. stroške odstranitve žičniške naprave). Za določitev vrednosti objektov in naprav koncesije se uporabljajo pravila, ki veljajo za določitev vrednosti nepremičnin v postopku razlastitve (32. člen ZZNPO).

Če koncedent odgovarja za obveznosti koncesionarja v zvezi s koncesijo, lahko zadrži do končne razdelitve stečajne mase del ali celotno plačilo objektov in naprav koncesije v stečajno maso, če je mogoče pričakovati, da bo moral poravnati koncesionarjeve obveznosti. O višini in roku plačila objektov in naprav koncesije ter o zadržanju dela tega plačila odloči stečajni senat (32. člen ZZNPO).

6 Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorje predlagam v sprejem z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/, Zakonom o žičniških napravah za prevoz oseb /ZZNPO/ in Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ vsebinsko usklajen osnutek Odloka o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za gradnjo žičniških naprav na smučišču Zatrnik v Občini Gorje.

Občina Gorje
Peter Torkar, župan

Literatura in viri:

- AJPES. (2016) Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in zadrug na Gorenjskem v letu 2015, dostopno na: https://www.ajpes.si/doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/09_Gorenjska_regija_Informacija_LP_GD_SP_zadruge_2015.pdf.
- AJPES. (2019) Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in zadrug na Gorenjskem v letu 2018, dostopno na: https://www.ajpes.si/Doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/04_Gorenjska_regija_Informacija_2018_GD_SP_ZAD.pdf.
- AJPES. (2020) Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in zadrug na Gorenjskem v letu 2019, dostopno na: https://www.ajpes.si/Doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/04_Gorenjska_regija_Informacija_2019_GD_SP_ZAD.pdf.
- AJPES. (2021) Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in zadrug na Gorenjskem v letu 2020, dostopno na: https://www.ajpes.si/Doc/LP/Informacije/PoStatRegijah/04_Gorenjska_regija_Informacija_2020_GD_SP_ZAD.pdf.
- AJPES. (2021) Letna poročila družb: Golte, d.o.o.; Javni zavod Sončni Kanin; RTC Žičnice Kranjska Gora; JP Marprom, d.o.o.; RTC Krvavec, d.o.o., dostopno na: <https://www.ajpes.si/jolp/default.asp>.
- EUROSTAT. (2019) Tourism Satellite Accounts in Europe. 2019 Edition, dostopno: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-reports/-/ks-ft-19-007>.
- IFPMA. (2016), dostopno na: https://www.ifpma.org/wp-content/uploads/2016/01/Psoriasis_Publication-Web.pdf.
- MGRT. (2017) Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021, dostopno na: <https://www.gov.si teme/ celostni-razvoj-turizma/>.
- MP. Ministrstvo za promet. (2005) Podeljevanje koncesij na podlagi Zakona o žiniških napravah za prevoz oseb, dostopno na: <https://www.yumpu.com/s/NqwKWPIJD9oysBk5>.
- MGRT. (2021) Povzetek evalvacije strategije trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021 in usmeritve za stratesko obdobje 2022-2028, dostopno na: <https://www.gov.si teme/ celostni-razvoj-turizma/>.
- Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 /ReNPRP30/ (Uradni list RS, št. ...)
- RS. Ministrstvo za infrastrukturo. Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030, dostopno: http://www.mzi.gov.si/fileadmin/mzi.gov.si/pageuploads/DMZ/Strategija_razvoja_prometa_v_RS/Strategije_razvoja_prometa_v_RS_doleta_2030_1.pdf.
- SURS. (2021) Turizem za vključujočo rast, dostopno: <https://www.stat.si/StatWeb/File/DocSysFile/11536/sl-svetovni-dan-turizma.pdf>.
- SURS. Statistični urad RS. Sistat, dostopno: pxweb.stat.si.
- UMAR. (2021) Jasenska napoved gospodarskih gibanj, dostopno: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2021/JNGG_2021_splet.pdf
- UMAR. (2019) Analiza poslovanja slovenskih gospodarskih družb po dejavnostih v letu 2018, Zbirka delovni zvezki UMAR, dostopno: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/dz/2019/2/DZ_GD_2018.pdf.
- UNWTO. (2018) Sustainable Mountain Tourism – Opportunities for Local Communities, dostopno: <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284420261>
- UPRS. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2013) UPRS sodba I U 502/2013, dostopno: http://www.sodnapraksas.si/?q=id:2012032113077738&database%5BSOVS%5D=SOVS&database%5BIESP%5D=IESP&database%5BVDDSS%5D=VDSS&database%5BUPRS%5D=UPRS&_submit=i%C5%A1%C4%8Di&page=0&id=2012032113077738.
- Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16).
- Uredba o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike (Uradni list RS, št. 16/13, 78/15, 46/19).
- Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a).
- Vanat, L. (2021) International Report on Snow & Mountain Tourism - Overview of the key industry figures for ski resorts, dostopno: <https://www.vanat.ch/RM-world-report-2020.pdf>
- Vlada RS. (2017) Strategija razvoja Slovenije 2030. Sprejeto na 159. redni seji, 07.12.2017, Dostopno: http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/2017/srs2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf.
- WEF. (2021) Travel & Tourism Competitiveness Index2019 edition, dostopno: <https://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2019/country-profiles/#economy=SVN>.
- WTTC (2021) Travel & Tourism Economic Impact 2021 – Global economic impact & trends 2021. June 2021, dostopno: <https://wtcc.org/Portals/0/Documents/Reports/2021/Global%20Economic%20Impact%20and%20Trends%202021.pdf?ver=2021-07-01-114957-177>.

WTTC. (2012) The Economic Advantages of Travel & Tourism. November, dostopno: https://s3.amazonaws.com/tourism-economics/craft/Case-Studies-Docs/The_Comparative_Economic_Impact_of_Travel__Tourism.pdf

WTTC. (2020) Travel & Tourism Economic Impact Research. Oxford Economics, dostopno: <https://wttc.org/Portals/0/Documents/Reports/2020/WTTC%20Methodology%20Report%202020.pdf?ver=2021-02-25-183105-660>.

Zakon o urejanju prostora /ZUreP-3/ (Uradni list RS, št. 199/21).

Zakon o javno-zasebnem partnerstvu /ZJZP/ (Uradni list RS, št. 127/06).

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja /ZSRR-2/ (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16).

Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 /ZIUPGT/ (Uradni list RS, št. 112/21, 187/21 – ZIPRS2223).

Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14, 200/20).

Na podlagi določil 29. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE), 20., 21., 22., 26., 27., 28. in 29. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14, 200/20), Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN, 57/11 – ORZGJS40) in 15. člena Statuta Občine Gorje (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 13/17) je Občinski svet Občine Gorje na svoji ... seji dne ... sprejel

Obrazložitev:

V skladu z določili 29. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ je občinski svet najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine. V okviru svojih pristojnosti občinski svet sprejema odloke in druge splošne akte.

Kot izhaja iz določil prvega odstavka 20. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ mora investitor za graditev žičniške naprave pridobiti koncesijo za graditev, s katero investitor pridobi pravico zgraditi in obratovati z žičniško napravo skladno s koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo. Koncesijo za vlečnico podeli občina, v kateri leži vlečnica (prvi odstavke 21. člena ZŽNPO).

V skladu z določili 26. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ je koncesijski akt odlok lokalne skupnosti, ki je pristojna za podelitev koncesije. Koncesijski akt lahko pristojni organ koncedenta sprejme šele po uveljavitvi prostorskega akta, ki omogoča umestitev žičniške naprave v prostor. Kot izhaja iz določil 27. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ lahko koncesijski akt poleg vsebine, ki jo določa zakon, ki ureja gospodarske javne službe, vsebuje tudi pravice in obveznosti koncesionarja v zvezi z ureditvijo smučarskih prog ali drugih rekreacijskih oziroma turističnih površin ali objektov, vključno z njihovimi pomožnimi objekti in napravami (npr. naprave za zasneževanje in podobno). Trajanje koncesije se določi v koncesijskem aktu. Če tako določa koncesijski akt, se lahko rok koncesije podaljša največ za polovico prvotnega roka koncesije. Koncesijski akt določi tudi vsebino vloge za pridobitev koncesije, način podelitve koncesije in določi organ, ki vodi postopek podelitve koncesije ter izda akt o izbiri koncesionarja.

Koncesija za graditev žičniške naprave se podeli na podlagi javnega razpisa. Brez objave javnega razpisa pa se podeli koncesija za graditev žičniške naprave, ki je prometno povezana z že obstoječo žičniško napravo ali napravami, ali v primeru, da bodo uporabniki te žičniške naprave, ki je prometno povezana z že obstoječo žičniško napravo ali napravami, ali v primeru, da bodo uporabniki te žičniške naprave uporabljali smučišče oziroma druge rekreacijske površine oziroma objekte, ki jih je uredil koncesionar že obstoječih žičniških naprav (28. člen ZŽNPO). V navedenem primeru se koncesija podeli koncesionarju že obstoječih žičniških naprav na podlagi njegove vloge za pridobitev koncesije, razen če je takih koncesionarjev več. V tem primeru se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa. Vlogo za pridobitev koncesije mora koncesionar obstoječih naprav vložiti v roku, določenem v koncesijskem aktu. Če pristojni organ koncesionarja obstoječih naprav v skladu z zakonom zavrže ali zavrne, kakor tudi če koncesionar obstoječih naprav, določenem v aktu o izbiri (odločitvi) koncesionarja ne sklene koncesijske pogodbe, se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa.

Ob navedenem moramo opomniti na določila 22. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da kolikor zakon ne določa drugače, se glede postopka podelitve koncesije za graditev žičniške naprave, vsebine koncesijskega akta in koncesijske pogodbe, pravic koncedenta in koncesionarja v koncesijskem razmerju, prenosa in trajanja ter prenehanja koncesijskega razmerja uporabljajo določbe zakona, ki ureja koncesije gospodarske javne službe, t.j. Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. V skladu z navedenim moramo opomniti na določila 32. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se s koncesijskim aktom določi predmet in pogoje opravljanja gospodarske javne službe za posamezno koncesijo. Koncesijski akt pa je odlok lokalne skupnosti. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ v navedenem členu še določa, da se s koncesijskim aktom lahko da koncesionarju javno pooblastilo, če tako določa zakon. Vsebinsko koncesijskega akta določa 33. člen Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. Slednji tako določa, da koncesijski akt vsebuje:

- dejavnost ali zadeve, ki so predmet gospodarske javne službe,
- območje izvajanja gospodarske javne službe, uporabnike ter razmerja do uporabnikov,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar,
- morebitna javna pooblastila koncesionarju,
- splošne pogoje za izvajanje gospodarske javne službe in za uporabo javnih dobrin, ki se z njo zagotavljajo,
- vrsto in obseg monopola ali način njegovega preprečevanja,
- začetek in čas trajanja koncesije,
- vire financiranja gospodarske javne službe,
- način plačila koncesionarja ali način plačila odškodnine za izvrševanje gospodarske javne službe oziroma varščine,
- nadzor nad izvajanjem gospodarske javne službe,
- prenehanje koncesijskega razmerja,
- organ, ki opravi izbor koncesionarja,
- organ, pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe in

- druge sestavine, potrebne za določitev in izvajanje gospodarske javne službe.

**ODLOK
O PREDMETU IN POGOJIH ZA PODELITEV KONCESIJE ZA GRADITEV ŽIČNIŠKIH NAPRAV NA
SMUČIŠČU ZATRNIK V OBČINI GORJE**

1 Splošne določbe

**1. člen
(vsebina odloka)**

(1) S tem odlokom, kot koncesijskim aktom, se določijo predmet in pogoji za podelitev koncesije za graditev žičniških naprav na smučišču Zatrnik v Občini Gorje (v nadaljnjem besedilu: občina).

(2) S tem odlokom se določijo:

- predmet koncesije,
- javni interes za graditev žičniških naprav,
- območje gradnje žičniških naprav,
- pogoji, ki jih mora izpolnjevati koncesionar,
- začetek in čas trajanja koncesije,
- viri financiranja gradnje žičniških naprav,
- nadzor nad izvajanjem koncesije,
- prenehanje koncesijskega razmerja,
- organ, ki opravi izbor koncesionarja,
- organ, pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe in
- druge sestavine, potrebne za določitev in izvajanje koncesije.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določil prvega odstavka 20. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da mora investitor za graditev žičniške naprave pridobiti koncesijo za graditev, s katero investitor pridobi pravico zgraditi in obratovati z žičniško napravo skladno s koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo. Koncesijo za vlečnico podeli občina, v kateri leži vlečnica (prvi odstavke 21. člena ZŽNPO).

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določil 22. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da kolikor Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ ne določa drugače, se glede postopka podelitve koncesije za graditev žičniške naprave, vsebine koncesijskega akta in koncesijske pogodbe, pravic koncedenta in koncesionarja v koncesijskem razmerju, prenosa in trajanja ter prenehanja koncesijskega razmerja uporabljajo določbe zakona, ki ureja koncesije gospodarske javne službe, t.j. Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. V skladu z navedenim moramo opomniti na določila 32. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se s koncesijskim aktom določi predmet in pogoje opravljanja gospodarske javne službe za posamezno koncesijo. Koncesijski akt pa je odlok lokalne skupnosti. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ v navedenem členu še določa, da se s koncesijskim aktom lahko da koncesionarju javno pooblastilo, če tako določa zakon. Vsebino koncesijskega akta določa 33. člen Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. Slednji tako določa, da koncesijski akt vsebuje:

- dejavnost ali zadeve, ki so predmet gospodarske javne službe,
- območje izvajanja gospodarske javne službe, uporabnike ter razmerja do uporabnikov,
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar,
- morebitna javna pooblastila koncesionarju,
- splošne pogoje za izvajanje gospodarske javne službe in za uporabo javnih dobrin, ki se z njo zagotavljajo,
- vrsto in obseg monopola ali način njegovega preprečevanja,
- začetek in čas trajanja koncesije,
- vire financiranja gospodarske javne službe,
- način plačila koncesionarja ali način plačila odškodnine za izvrševanje gospodarske javne službe oziroma varščine,
- nadzor nad izvajanjem gospodarske javne službe,
- prenehanje koncesijskega razmerja,
- organ, ki opravi izbor koncesionarja,
- organ, pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe in
- druge sestavine, potrebne za določitev in izvajanje gospodarske javne službe.

**2. člen
(izrazi)**

Izrazi uporabljeni v tem odloku imajo enak pomen, kot je določen v zakonu, ki ureja žičniške naprave za prevoz oseb in zakonu, ki ureja gospodarske javne službe ter v podzakonskih predpisih, ki so izdani na njuni podlagi.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa pomen izrazov uporabljenih v odloku.

**3. člen
(uporaba predpisov)**

Za vprašanja v zvezi z gradnjo žičniških naprav iz prvega člena tega odloka, ki niso posebej urejena s tem odlokom, se uporabljajo določila zakona, ki ureja žičniške naprave za prevoz oseb in zakona, ki ureja gospodarske javne službe.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa t.i. subsidiarna uporaba zakonov, ki urejajo posamezne javne službe. V skladu z navedenim se za vsa vprašanja v zvezi z izvajanjem javne službe, ki niso posebej urejena s tem odlokom, uporabljajo določila teh zakonov. Na tem mestu moramo opomniti na določila 22. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da se glede postopka podelitve koncesije za graditev žičniške naprave, vsebine koncesijskega akta in koncesijske pogodbe, pravic koncedenta in koncesionarja v koncesijskem razmerju, prenosa in trajanja ter prenehanja koncesijskega razmerja uporabljajo določbe zakona, ki ureja koncesije gospodarske javne službe.

2 Predmet koncesije

**4. člen
(predmet koncesije)**

(1) Občina podeli koncesijo za graditev žičniških naprav na smučišču Zatrnik v Občini Gorje, in sicer za graditev:

1. vlečnice Zatrnik:

- na zemljiških parcelah št. 512/5, 743/10, 753/4, 753/8, 555/5, 555/51, 555/42 k.o. Zgornje Gorje;
- s spodnjo postajo žičniške naprave na 881 m nadmorske višine in zgornjo postajo na 994 m nadmorske višine;
- dolžino proge 400 m;
- višinsko razliko: 113 m;
- zmogljivostjo: 800 oseb na uro;
- močjo: 25 ks.

2. vlečnice Hutujski vrh:

- na zemljiških parcelah št. 518/13, 518/1, 524/2, 524/13, 524/9 k.o. Zgornje gorje;
- s spodnjo postajo žičniške naprave na 891 m nadmorske višine in zgornjo postajo na 1099 m nadmorske višine;
- dolžino proge: 532 m;
- višinsko razliko: 208 m;
- zmogljivostjo: 100 oseb na uro;
- močjo: 100 ks.

3. vlečnico Plana 1:

- na zemljiških parcelah št. 507/2, 490/1, 490/6, 490/2, 753/1, 490/3, 556/4, 743/12, 555/4, 555/6, 555/5 k.o. Zgornje Gorje;
- s spodnjo postajo žičniške naprave na 908 m nadmorske višine in zgornjo postajo na 1046 m nadmorske višine;
- dolžino proge: 633 m;
- višinsko razliko: 138 m;
- zmogljivostjo 797 oseb na uro;
- močjo: 60 ks.

4. vlečnico Plana 2:

- na zemljiških parcelah št. 492/2 in 489 k.o. Zgornje Gorje;
- s spodnjo postajo žičniške naprave na 910 m nadmorske višine in zgornjo postajo na 935 m nadmorske višine;
- dolžino proge: 130 m;
- višinsko razliko: 25 m;
- zmogljivostjo: 550 oseb na uro;
- močjo 20 ks.

(2) Ob graditvi žičniških naprav iz prejšnjega odstavka tega člena je predmet koncesije tudi:

- ureditev smučarskih prog in drugih rekreacijskih oziroma turističnih površin na smučišču Zatrnik,
- ureditev objektov na smučišču Zatrnik, vključno s pomožnimi objekti in napravami za zasneževanje,
- ureditev zadostnega števila parkirnih mest ob smučišču Zatrnik.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določil prvega odstavka 20. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb, ki določa, da mora investitor pridobiti koncesijo za graditev, s katero investitor pridobi pravico zgraditi

in obratovati z žičniško napravo skladno s koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo. Na podlagi navedenega so z besedilom določene žičniške naprave s tehničnimi značilnostmi.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določil prvega odstavka 27. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da lahko koncesijski akt, poleg vsebine, ki jo določa zakon, ki ureja koncesije gospodarske javne službe, vsebuje tudi pravice in obveznosti koncesionarja z zvezi z ureditvijo smučarskih prog ali drugih rekreacijskih oziroma turističnih površin ali objektov, vključno z njihovimi pomožnimi objekti in napravami (npr. naprave za zasneževanje in podobno).

3 Javni interes za graditev žičniških naprav

5. člen (javni interes za graditev žičniških naprav)

Graditev žičniških naprav in ureditev smučarskih prog ter rekreacijskih oziroma turističnih površin in objektov ter parkirnih mest iz 4. člena tega odloka na smučišču Zatrnik je zaradi njihovega pomena pospeševanja razvoja turizma in rekreativnih dejavnosti, za gospodarski razvoj in splošni družbeni razvoj v občini in zaradi smotrne ter okolju prijazne rabe prostora za postavitve žičniških naprav, v javnem interesu.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil 2. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da je graditev žičniških naprav zaradi njihovega pomena za pospeševanje razvoja turizma in rekreativnih dejavnosti, za gospodarski in splošni družbeni razvoj manj razvitih in demografsko ogroženih območij in zaradi smotrne ter okolju prijazne rabe prostora za postavitve žičniških naprav, v javnem interesu.

Na tem mestu moramo opomniti, da je smučišče Zatrnik z Zakonom o Triglavskem narodnem parku /ZTNP-1/ določeno kot obstoječe rekreacijsko središče prostorske ureditve državnega pomena, za katere je treba izdelati državni prostorski načrt (74. člen ZTNP-1). Ob navedenem je Občina Gorje v Odloku o občinskem prostorskem načrtu (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 12/14, 19/15 – popr., 59/15 – obvezna razlaga) v šestem odstavku 9. člena določila, da je opuščeno rekreacijsko središče in smučišče še vedno privlačna lokacija za številne obiskovalce, pozimi in poleti. V skladu z določili 20. člena navedenega odloka je posebno območje za razvoj turistične dejavnosti v občini tudi rekreacijsko središče in smučišče Zatrnik, kjer je poleg smučišča dolgoročno načrtovan razvoj celoletnih športno-rekreacijskih dejavnosti v naravi in razvoj gostinskih dejavnosti. Kot je določeno s šestim odstavkom 38. člena navedenega odloka, je območje opuščene rekreacijskega središča in smučišča Zatrnik pomembno za razvoj turistične dejavnosti v občini. Načrtovan je razvoj obstoječe celoletne športno-rekreacijske dejavnosti v naravi ter gostinske in turistične dejavnosti. Območje se bo na podlagi zakona, ki ureja območje narodnega parka, celovito urejalo z državnim prostorskim načrtom, tako da se bodo izboljšale funkcionalne, prostorsko-oblikovalske, bivalne, gospodarske, socialne in ekološke razmere v območju. Ob navedenem moramo opomniti še na določila šestega odstavka 47. člena navedenega odloka, ki določa, da je rekreacijsko središče in smučišče Zatrnik z bližnjo okolico (območje smučišč, sankališč, pohodniških poti, krajših prog za tek na smučeh) posebno območje za razvoj turizma in rekreacijo v občini. Na Zatrniku, ki že ima določeno turistično infrastrukturo, se bodo površine za razvoj turizma dolgoročno usmerjale v nadgradnjo obstoječe turistične infrastrukture (nastanitvene zmogljivosti, gostinsko ponudbo, izposoja koles, konjeništvu idr.). Območje se bo urejalo z državnim prostorskim načrtom.

Na podlagi določil 142. člena navedenega Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Gorje je pod oznako KR-2 dopustno samo vzdrževanje in rekonstrukcija obstoječih objektov ter dozidava objektov v tlorisni velikosti največ 20% obstoječega objekta. Okolico objektov je treba oblikovno sanirati in krajinsko urediti v skladu s pogoji pristojnih organov za varstvo kulturne dediščine in ohranjanja narave. Možnosti širitve gostinske dejavnosti in gradnje novih objektov se rešuje in presoja v okviru državnega prostorskega načrta, ki ga za območje rekreacijskega središča in smučišča Zatrnik določa zakon o narodnem parku. Ob navedenem je pod oznako ZT-3 navedenega člena določeno, da se bo območje rekreacijskega središča in smučišča Zatrnik na podlagi zakona, ki ureja območje Triglavskega narodnega parka, celovito urejalo z državnim prostorskim načrtom. Natančna meja območja bo določena s sklepom ministra, pristojnega za ohranjanje narave. do uveljavitve državnega prostorskega načrta niso dovoljeni novi posegi v naravo.

4 Območje gradnje žičniških naprav

6. člen (območje gradnje žičniških naprav)

Žičniške naprave iz prvega odstavka 4. člena tega odloka se zgradijo na smučišču Zatrnik katerega obseg je določen s Sklepom o ugotovitvi obsega obstoječih smučišč v Triglavskem narodnem parku in obstoječega kampa v Bohinju, ki ga je izdal minister za okolje in prostor, št. 35602-12/2015 dne 22.4.2016 (sklep je sestavni del tega odloka).

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila druge alineje 33. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da koncesijski akt vsebuje območje izvajanja javne službe.

5 Pogoji, ki jih mora izpolnjevati koncesionar

**7. člen
(pogoji)**

(1) Koncesionar je lahko fizična ali pravna oseba, če izpolnjuje s tem odlokom predpisane pogoje za graditev žičniških naprav in ureditev smučarskih prog ter drugih površin in objektov ter parkirnih mest določenih v 4. členu tega odloka.

(2) Prijavitelj mora pred podelitvijo koncesije za graditev žičniških naprav in ureditev smučarskih prog ter drugih površin in objektov ter parkirnih mest, ki so predmet koncesije izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da je registriran za opravljanje dejavnosti prevoza oseb po žičniških napravah in ima, če je pravna oseba, dejavnost vpisano v ustanovitveni akt;
2. da izpolnjuje druge pogoje določene s tem odlokom in razpisno dokumentacijo v zvezi z oddajo vloge za pridobitev koncesije.

(3) V vlogi za pridobitev koncesije mora prijavitelj dokazati, da izpolnjuje pogoje, potrebne za pridobitev koncesije, ob tem pa mora prijavitelj dokazati oziroma preložiti listine:

3. da prijavitelju ali osebi, ki je članica upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa tega prijavitelja ali ki ima pooblastila za njegovo zastopanje ali odločanje ali nadzor v njem, ni bila izrečena pravnomočna sodba, ki ima elemente kaznivih dejanj, navedenih v zakonu, ki ureja javna naročila;
4. da ima izpolnjene obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, v skladu s predpisi države, v kateri ima sedež, ali predpisi države koncedenta;
5. da je na dan oddaje vloge za pridobitev koncesije imel predložene vse obračune davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih pet let od dne oddaje vloge za pridobitev koncesije,
6. da ni uvrščen v evidenco gospodarskih subjektov z negativnimi referencami;
7. da mu v zadnjih treh letih pred potekom roka za oddajo prijavi ni bila s pravnomočno odločbo pristojnega organa Republike Slovenije ali druge države članice ali tretje države dvakrat izrečena globa zaradi prekrška v zvezi s plačilom za delo, počitki, opravljanjem dela na podlagi pogodb civilnega prava kljub obstoju elementov delovnega razmerja ali v zvezi z zaposlovanjem na črno;
8. da nad njim ni začel postopek zaradi insolventnosti ali prisilnega prenehanja po zakonu, ki ureja postopek zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja, ali postopek likvidacije po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, da prijaviteljevih sredstev ali poslovanja ne upravlja upravitelj ali sodišče, da prijaviteljeve poslovne dejavnosti začasno niso ustavljene, da v skladu s predpisi druge države nad prijaviteljem ni začel postopek ali pa je nastal položaj z enakimi pravnimi posledicami;
9. da ni uvrščen v evidenco poslovnih subjektov, katerim je prepovedano poslovanje s koncedentom na podlagi zakona, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije,
10. da v zadnjih 12 mesecih pred izdajo dokazila ni imel blokiranih poslovnih računov;
11. da predloži finančni načrt, iz katerega so razvidni vsi stroški gradnje žičniških naprav in drugih površin ter objektov in parkirnih mest na smučišču Zatrnik, in da navede vire financiranja za pokritje predvidenih stroškov in izkaže, da razpolaga s finančnimi sredstvi, potrebnimi za realizacijo investicije;
12. da ima pridobljena soglasja lastnikov zemljišč na smučišču Zatrnik za gradnjo žičniških naprav iz prvega odstavka 4. člena tega odloka in soglasja za urejanja smučarskih prog in rekreacijskih oziroma turističnih površin ter drugih objektov in parkirnih mest iz drugega odstavka 4. člena tega odloka na oziroma ob zemljiščih smučišča Zatrnik.

(4) Prijavitelj lahko sodeluje v postopku podelitve koncesije, če poda izjavo, s katero se zaveže, da bo zgradil žičniške naprave in uredil smučarske proge ter rekreacijske in turistične površine ter druge objekte iz 4. člena tega odloka v roku 5 let od sklenitve koncesijske pogodbe.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano ob smiselni uporabi določil 30. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je koncesionar lahko fizična ali pravna oseba, če izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesionirane gospodarske javne službe. Koncesionar je lahko tudi tuja oseba, če zakon ne določa drugače.

Z besedilom drugega in tretjega odstavka so določeni pogoji, ki jih mora izpolnjevati koncesionar za pridobitev koncesije in dokazila, s katerim pridobitelj dokazuje izpolnjevanje pogojev.. Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določila tretje alineje 33. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da koncesijski akt vsebuje pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar.

Z besedilom četrtega odstavka je določeno, da lahko prijavitelj sodeluje v postopku podelitve koncesije, če poda izjavo s katero se zaveže, da bo zgradil žičniške naprave in uredil smučarske proge ter rekreacijske in turistične površine ter druge objekte iz 4. člena odloka v roku 5 let od sklenitve koncesijske pogodbe.

6 Merila za izbiro koncesionarja

8. člen (merila za izbiro koncesionarja)

(1) Koncedent bo v postopku izbire koncesionarja izbral najugodnejšo vlogo za pridobitev koncesije na podlagi naslednjih meril:

- višine vloženi sredstev za gradnjo žičniških naprav in ureditev smučarskih prog ter rekreacijskih oziroma turističnih površin in objektov ter parkirnih mest iz 4. člena tega odloka (v okviru tega kriterija doseže ponudnik, ki ponudi najvišjo višino vloženi sredstev maksimalno število točk),
- čas izgradnje žičniških naprav in ureditve smučarskih prog ter rekreacijskih oziroma turističnih površin in objektov ter parkirnih mest iz 4. člena tega odloka (v okviru tega kriterija doseže ponudnik, ki ponudi najkrajši čas izgradnje žičniških naprav in ureditve smučarskih prog ter rekreacijskih oziroma turističnih površin in objektov ter parkirnih mest, maksimalno število točk).

(2) Utež posameznih meril iz prvega odstavka tega člena ter minimalno število točk za prehajanje med fazami konkurenčnega dialoga in za izbor se določi v razpisni dokumentaciji.

(3) Ponudba se šteje za nesprejemljivo, če čas izgradnje žičniških naprav in ureditev smučarskih prog ter rekreacijskih oziroma turističnih površin in objektov ter parkirnih mest iz 4. člena tega odloka presega 5 let.

(4) Merila, po katerih koncedent izbira najugodnejšo vlogo za pridobitev koncesije morajo biti v razpisni dokumentaciji opisana in ovrednotena.

Obrazložitev:

Z besedilom so določena merila za izbiro koncesionarja.

7 Obseg monopola

9. člen (obseg monopola)

Koncesija za graditev žičniških naprav in ureditev smučarskih prog ter rekreacijskih in turističnih površin ter objektov in parkirnih mest na smučišču Zatnik določenih v 4. člen tega odloka se podeli enemu koncesionarju, ki pridobi izključno pravico.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa obseg monopola. Koncesija za graditev žičniških naprav in drugih površin ter objektov na smučišču Zatnik, ki so predmet koncesije se podeli enemu koncesionarju, ki s tem pridobi izključno pravico za graditi žičniške naprave. Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določil šeste alineje 33. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da koncesijski akt vsebuje vrsto in obseg monopola ali način njegovega preprečevanja.

8 Začetek in čas trajanja koncesije

10. člen (začetek koncesije)

Koncesijsko razmerje se začne s podpisom koncesijske pogodbe.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil tretjega odstavka 27. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZZNPO/, ki določa, da se trajanje koncesije določi v koncesijskem aktu. Če tako določa koncesijski akt, se lahko rok koncesije podaljša največ za polovico prvotnega roka koncesije.

11. člen (čas trajanja koncesije)

Koncesija se podeli za obdobje 30 let. Koncesija se lahko podaljša največ za polovico prvotnega roka koncesije.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil tretjega odstavka 27. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZZNPO/, ki določa, da se trajanje koncesije določi v koncesijskem aktu. Če tako določa koncesijski akt, se lahko rok koncesije podaljša največ za polovico prvotnega roka koncesije.

9 Viri financiranja graditve žičniških naprav

12. člen (viri graditve žičniških naprav)

Sredstva za financiranje izgradnje žičniških naprav in ureditev smučarskih prog ter rekreacijskih in turističnih površin ter objektov in parkirnih mest iz 4. člena tega odloka zagotovi koncesionar.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določil osme alineje 33. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa vire financiranja gospodarske javne službe.

10 Nadzor nad izvajanjem koncesije

**13. člen
(nadzor)**

Nadzor nad izvajanjem koncesije izvajajo pristojne službe občinske uprave in občinski svet.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano ob smiselni uporabi določila desete alineje 33. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa nadzor nad izvajanjem gospodarske javne službe.

11 Prenehanje koncesijskega razmerja

**14. člen
(prenehanje koncesijskega razmerja)**

Koncesijsko razmerje preneha:

- s prenehanjem koncesijske pogodbe,
- z odvzemom koncesije,
- s stečajem koncesionarja,
- v drugih primerih določenih s koncesijsko pogodbo.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določil 41. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da razmerje med koncedentom in koncesionarjem preneha:

- s prenehanjem koncesijske pogodbe,
- z odkupom koncesije,
- z odvzemom koncesije,
- s prevzemom koncesionirane gospodarske javne službe v režijo.

Ob navedenem moramo opomniti na določilo prvega odstavka 32. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ŽŽNPO/, ki določa, da koncesija za graditev žičniških naprav preneha po zakonu z dnem, ko po zakonu nastanejo pravne posledice začetka stečajnega postopka.

**15. člen
(prenehanje koncesijske pogodbe)**

(1) Koncesijska pogodba preneha:

- po preteku časa, za katerega je bila sklenjen
- z odpovedjo,
- z razdrtjem.

(2) Razlogi in pogoji za odpoved in razdrtje pogodbe ter druge medsebojne pravice in obveznosti ob odpovedi oziroma razdrtju pogodbe se določijo v koncesijski pogodbi.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določil 42. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da koncesijska pogodba preneha:

- po preteku časa, za katerega je bila sklenjena,
- z odpovedjo, če je bila sklenjena za nedoločen čas,
- z razdrtjem.

Razlogi in pogoji za razdrtje, odpovedni rok in druge medsebojne pravice in obveznosti ob odpovedi ali razdrtju pogodbe se določijo v koncesijski pogodbi.

**16. člen
(odvzem koncesije)**

(1) Koncedent odvzame koncesijo koncesionarju ne glede na določila koncesijske pogodbe:

- če ne zgradi žičniških naprav in uredi smučarskih prog ter rekreacijskih in turističnih površin ter objektov in parkirnih mest iz 4. člena tega odloka v roku 5 let,
- zaradi ponovljenih in dokazanih grobih kršitev predpisov in določil koncesijske pogodbe,
- v primeru, da je v skladu z zakonom na smučišču Zatrnik ugotovljena potreba po daljši žičniški napravi ali napravi z večjo zmogljivostjo, koncesionar obstoječe naprave pa ne pridobi koncesije za tako večjo oziroma zmogljivejšo napravo v roku štetih mesecev po sprejemu sklepa občinskega sveta;

- če koncesionar kot fizična ali pravna oseba preneha obstajati.
- (2) Koncedent mora koncesionarju, pred odvzemom koncesije, dati primeren rok za odpravo kršitev iz druge alineje prvega odstavka tega člena.
- (3) V primeru odvzema koncesije v skladu z drugo alinejo prvega odstavka tega člena ima koncesionar pravico do odškodnine v skladu z določili zakona, ki ureja področje gospodarskih javnih služb.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določil 44. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da koncedent lahko odvzame koncesijo koncesionarju: • če ne začne z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe v za to določenem roku; • če je v javnem interesu, da se dejavnost preneha izvajati kot gospodarska javna služba ali kot koncesionirana gospodarska javna služba. Pogoji odvzema koncesije se določijo v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi. V primeru odvzema koncesije v javnem interesu je koncedent dolžan plačati koncesionarju odškodnino, ki se določa po predpisih o razlastitvi.

Ob navedenem moramo opomniti tudi na določila 31. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da se lahko koncesija za graditev žičniške naprave, poleg razlogov, iz katerih se lahko odvzame koncesija po zakonu, ki ureja koncesije gospodarske javne službe, odvzame tudi v primeru, da je v skladu z Zakonom o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ugotovljena na isti lokaciji potreba po daljši žičniški napravi ali napravi z večjo zmogljivostjo, koncesionar obstoječe žičniške naprave pa ne pridobi koncesije za tako večjo oziroma zmogljivejšo napravo v roku, določenem v koncesijskem aktu. Pogoji odvzema koncesije se določijo v koncesijskem aktu. Glede pravnih posledic je ta odvzem izenačen s pravnimi posledicami odvzema, ko je v javnem interesu, da se dejavnost preneha izvajati kot koncesionirana gospodarska javna služba.

**17. člen
(stečaj koncesionarja)**

- (1) Z dnem, ko po zakonu nastanejo pravne posledice začetka stečajnega postopka koncesionarja, preneha po zakonu koncesija za graditev žičniških naprav.
- (2) Žičniške naprave ne postanejo del stečajne mase koncesionarja, ampak postanejo z dnem prenehanja koncesijskega razmerja last koncedenta. O obsegu žičniške naprave, ki se izloči, odloči občinska uprava z odločbo v upravnem postopku. Občinska uprava lahko odloči, da žičniške naprave ostanejo v celoti ali delno del stečajne mase, če to ni v nasprotju z javnim interesom, kateremu so namenjene.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi prvega odstavka 32. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da koncesija za graditev žičniške naprave preneha z dnem, ko po zakonu nastanejo pravne posledice začetka stečajnega postopka.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določil drugega odstavka 32. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da žičniške naprave ne postanejo del stečajne mase koncesionarja, ampak postanejo z dnem prenehanja koncesijskega razmerja last koncedenta. O obsegu žičniške naprave, ki se izloči, odloči pristojni organ koncedenta za odločbo v upravnem postopku. Pristojni organ koncedenta lahko odloči, da žičniške naprave ostanejo v celoti ali delno del stečajne mase, če to ni v nasprotju z javnim interesom, kateremu so namenjene.

11.1 Posledice prenehanja koncesijskega razmerja

**18. člen
(odstranitev žičniških naprav)**

- (1) Po prenehanju koncesijskega razmerja mora koncesionar odstraniti žičniške naprave in vse objekte, ki jo sestavljajo.
- (2) Način in pogoji odstranitve žičniške naprave se podrobneje določijo v koncesijski pogodbi. V koncesijski pogodbi se določi tudi način zavarovanja te koncesionarjeve obveznosti.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil 30. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da mora koncesionar po prenehanju koncesijskega razmerja odstraniti žičniško napravo in vse objekte, ki jo sestavljajo, razen če ni v koncesijskem aktu ali koncesijski pogodbi določeno drugače. Način in pogoji odstranitve žičniške naprave se podrobneje uredijo v koncesijskem aktu in koncesijski pogodbi. V koncesijski pogodbi se določi tudi način zavarovanja te koncesionarjeve obveznosti.

12 Način podelitve koncesije

**19. člen
(javni razpis)**

- (1) Koncedent pridobiva koncesionarje na podlagi javnega razpisa.

(2) Javni razpis se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na uradni spletni strani občine v katalogu informacij javnega značaja.

(3) Izbira koncesionarja se lahko opravi brez javnega razpisa, če:

- se podeli koncesija za graditev žičniških naprav na smučišču Zatrnik, ki so prometno povezane z že obstoječo žičniško napravo ali napravami, ali v primeru, da bodo uporabniki žičniških naprav uporabljali smučišče oziroma druge rekreacijske površine oziroma objekte, ki jih je uredil koncesionar že obstoječih žičniških naprav.

(4) V primeru iz prejšnjega odstavka se koncesija podeli na podlagi vloge za pridobitev koncesije, ki jo na podlagi poziva občine v roku 30 dni vloži koncesionar obstoječih žičniških naprav na smučišču Zatrnik, in h kateri ob dokazilih za izpolnjevanje pogojev iz 7. člena tega odloka priloži še naslednja dokazila:

1. koncesijsko pogodbo za graditev obstoječih žičniških naprav, s katerimi bodo prometno povezane žičniške naprave iz prvega odstavka 4. člena tega odloka,
2. dovoljenja pristojnega ministrstva za obratovanje žičniških naprav, s katerimi bodo prometno povezane žičniške naprave iz prvega odstavka 4. člena tega odloka.

(5) Poziv občine iz prejšnjega odstavka se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na uradni spletni strani občine v katalogu informacij javnega značaja v roku 30 dni od uveljavitve tega odloka.

(6) Če se na poziv iz četrtega odstavka tega člena ne prijavi nihče oziroma če pristojni organ občine vlogo koncesionarja obstoječih naprav v skladu z zakonom zavrže ali zavrne, kakor tudi če koncesionar obstoječih naprav v roku določenem v odločbi o izbiri koncesionarja ne sklene koncesijske pogodbe, se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa v skladu z določili tega odloka.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določil prvega odstavka 28. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da se koncesija za graditev žičniške naprave podeli na podlagi javnega razpisa.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano ob smiselni uporabi določil četrtega odstavka 36. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se javni razpis objavi v uradnem glasilu Republike Slovenije.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določil drugega odstavka 28. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da se brez javnega razpisa podeli koncesija za graditev žičniške naprave, ki je prometno povezana z že obstoječo žičniško napravo ali napravami, ali v primeru, da bodo uporabniki te žičniške naprave uporabljali smučišče oziroma druge rekreacijske površine oziroma objekte, ki jih je uredil koncesionar že obstoječih žičniških naprav. V navedenem primeru, se po določilih prvega odstavka 29. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ podeli koncesionarju že obstoječih žičniških naprav na podlagi njegove vloge za pridobitev koncesije, razen če je takih koncesionarjev več. V tem primeru se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa.

Z besedilom četrtega odstavka je določen način izvedbe postopka za podelitev koncesije za graditev žičniških naprav brez razpisa. V skladu z določilom drugega odstavka 29. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ je z besedilom četrtega odstavka določen rok, v katerem mora koncesionar obstoječih naprav vložiti vlogo za pridobitev koncesije. Ob navedenem so določena tudi dokazila o izpolnjevanju pogojev.

Z besedilom petega odstavka je določeno, da se poziv občine za podelitev koncesije brez javnega razpisa objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na uradni spletni strani občine v katalogu informacij javnega značaja.

Besedilo šestega odstavka je oblikovano na podlagi določil 29. člena Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/, ki določa, da se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa, če pristojni organ vlogo koncesionarja obstoječih naprav v skladu z zakonom zavrže ali zavrne, kakor tudi če koncesionar obstoječih naprav v roku, določenem v aktu o izbiri (določitvi) koncesionarja ne sklene koncesijske pogodbe.

20. člen

(oblika in postopek javnega razpisa)

(1) Javni razpis se opravi po določbah tega koncesijskega akta, v skladu z določili zakona, ki ureja področje gospodarskih javnih služb.

(2) Javni razpis je veljaven, če se nanj prijavi vsaj en prijavitelj, ki izpolnjuje s tem koncesijskim aktom določene pogoje.

(3) Če javni razpis ni uspel se lahko ponovi.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določila drugega odstavka 36. člena Zakona o gospodarskih javnih službah, ki določa, da je podlaga za javni razpis koncesijski akt, s katerim se določita tudi oblika in postopek javnega razpisa.

21. člen (vsebina javnega razpisa)

- (1) Vsebina javnega razpisa se določi ob smiselni uporabi določil zakona, ki ureja področje o javno-zasebnem partnerstvu.
- (2) Javni razpis mora ob vsebini iz prejšnjega odstavka tega člena vsebovati tudi pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar in so določeni v 7. členu tega odloka ter merila, ki so določena z 8. členom tega odloka.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določil drugega odstavka 36. člena Zakona o gospodarskih javnih službah, ki določa, da je podlaga za javni razpis koncesijski akt, s katerim se določita tudi oblika in postopek javnega razpisa.

22. člen (postopek izbire koncesionarja)

- (1) Za izbiro koncesionarja se uporabi postopek konkurenčnega dialoga v skladu z določili zakona, ki ureja javno-zasebno partnerstvo, ob smiselni uporabi določil zakona, ki ureja gospodarske javne službe.
- (2) Za vodenje postopka s pozivom, ko se izbira koncesionarja opravi brez javnega razpisa oziroma za vodenje postopka javnega razpisa in oceno vlog za pridobitev koncesije imenuje župan občine strokovno komisijo, ki jo sestavljajo predsednik in dva člana. Vsi člani strokovne komisije morajo imeti delovne izkušnje z delovnega področja, da omogočajo strokovno presojo vlog.
- (3) Izbira koncesionarja se izvede po postopku določenem z zakonom, ki ureja področje gospodarskih javnih služb.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa postopek izbire koncesionarja. Za izbiro koncesionarja se uporabi postopek konkurenčnega dialoga v skladu z določili zakona, ki ureja javno-zasebno partnerstvo.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določil prvega odstavka 52. člena Zakona o javno-zasebnem partnerstvu /ZJZP/, ki določa, da javni partner (koncedent) imenuje strokovno komisijo za izbiro zasebnega partnerja (koncesionarja) za izvedbo predmeta javno-zasebnega partnerstva ali sklenitev statusnega partnerstva, ki jo sestavljajo predsednik in najmanj dva člana. Vsi člani komisije pa morajo imeti najmanj visokošolsko izobrazbo in delovne izkušnje z delovnega področja, da omogočajo strokovno presojo vlog. V primeru izvedbe skupnega javnega razpisa pa mora imeti občina vsaj enega predstavnika v strokovni komisiji, ki ga imenuje župan.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila 37. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da o izbiri koncesionarja odloča koncedent z upravno odločbo. V postopku izbire pa imajo vsi kandidati, ki so sodelovali v postopku javnega razpisa, položaj stranke.

23. člen (uspešnost javnega razpisa)

- (1) Javni razpis je uspešen, če je prispela vsaj ena pravočasna in popolna vloga za pridobitev koncesije.
- (2) Vloga za pridobitev koncesije je popolna, če vsebuje vse v javnem razpisu zahtevane podatke, prijavitelj pa izpolnjuje pogoje za sodelovanje in ni izključen iz postopka izbire koncesionarja.
- (3) Če koncedent ne pridobi nobene vloge za pridobitev koncesije ali pa so te nepopolne, se javni razpis ponovi.
- (4) Javni razpis se ponovi tudi v primeru, če koncesionar ni bil izbran ali če z osebo, ki je bila izbrana za koncesionarja v predpisanem roku, ni bila sklenjena koncesijska pogodba.

Obrazložitev:

Z besedilom se določajo pogoji za uspešnost javnega razpisa. Slednji je uspešen, če je prispela vsaj ena pravočasna in popolna vloga za pridobitev koncesije. Vloga je popolna, če vsebuje vse v javnem razpisu zahtevane podatke, prijavitelj pa izpolnjuje pogoje za sodelovanje in ni izključen iz postopka izbire koncesionarja. Če koncedent ne pridobi nobene vloge ali pa so te nepopolne se javni razpis ponovi. Javni razpis pa se ponovi tudi v primeru, če koncesionar ni bil izbran ali če z osebo, ki je bila izbrana za koncesionarja, v predpisanem roku, ni bila sklenjena koncesijska pogodba.

13 Organ, ki opravi izbor koncesionarja

24. člen (organ, ki opravi izbor koncesionarja)

- (1) Koncesionarja izbere občinska uprava z upravno odločbo na podlagi predloga strokovne komisije iz drugega odstavka 19. člena tega odloka.
- (2) V postopku izbire koncesionarja imajo vsi kandidati, ki so sodelovali v postopku javnega razpisa, položaj stranke.

Obrazložitev:

Besedilo prvega in drugega odstavka je oblikovano ob smiselni uporabi določil 37. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da o izbiri koncesionarja odloča koncedent z upravno odločbo. V postopku izbire

pa imajo vsi kandidati, ki so sodelovali v postopku javnega razpisa, položaj stranke. Na tem mestu moramo opomniti na določilo drugega odstavka 67. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da o upravnih stvareh iz občinske pristojnosti odloča na prvi stopnji občinska uprava, na drugi stopnji pa župan, če ni z zakonom drugače določeno.

14 Organ pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe

25. člen

(organ, pooblaščen za sklenitev pogodbe o koncesiji)

Koncesijsko pogodbo v imenu občine sklene župan občine.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 33. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da župan predstavlja in zastopa občino. Na tem mestu moramo opomniti na določilo 39. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da s koncesijsko pogodbo koncedent in koncesionar uredita medsebojna razmerja v zvezi z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe.

15 Druge sestavine potrebne za izvajanje koncesije

15.1 Prenos koncesije

26. člen

(prenos koncesije)

Koncesionar lahko prenese koncesijo na drugo osebo samo z dovoljenjem koncedenta.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določil 46. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lahko opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe koncesionar prenese na drugo osebo samo, če je prenos predviden v koncesijski pogodbi in v predvidenem obsegu. V nasprotnem primeru je prenos možen samo z dovoljenjem koncesionarja. Koncedent pa lahko v celoti ali delno prenese opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe samo v primerih, določenih s tem zakonom ali zaradi razlogov, določenih v koncesijski pogodbi, drugače pa samo s soglasjem koncesionarja (47. člen ZGJS).

15.2 Odgovornost koncedenta za ravnanje koncesionarja

27. člen

(vrsta odgovornosti)

Koncedent ne odgovarja za ravnanja koncesionarja in za škodo, ki jo pri gradnji žičniških naprav in ureditvi smučarskih prog ter rekreacijskih in turističnih površin ter objektov in parkirnih mest iz 7. člena tega odloka povzroči koncesionar uporabnikom žičniških naprav ali drugim osebam.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano ob smiselni uporabi določil 53. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da koncedent subsidiarno odgovarja za škodo, ki jo pri opravljanju koncesionirane gospodarske javne službe povzroči koncesionar uporabnikom ali drugim osebam, če s koncesijsko pogodbo ni dogovorjena drugačna vrsta odgovornosti.

16. Končna določba

33. člen

(objava in začetek veljavnosti)

Ta odlok se objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin in začne veljati 15. dan po objavi.

Številka:

Datum:

Občina Gorje
Peter Torkar, župan

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da morajo biti statut in predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statut in drugi predpisi občine se objavijo v uradnem glasilu.